Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в Община Руен

СЪДЪРЖАНИЕ:

Резюме 6

Раздел А: Контекст и оценка на нуждите 6

1 Контекст 6

1.1 Предистория: как е създадена стратегията 6

1.2 Обхват и фокус на стратегията 7

1.3 Съответствие с международни, национални и местни политики 7

1.3.1 Национални приоритети в развитието на социалните услуги ..... …7

1.3.2 Институционална рамка на предоставянето на социалните услуги 8

1.3.3 Стратегически документи 9

2. Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в община Руен.....10

2.1 Тенденции в развитието на община Руен ..... …10

2.2 Идентифицирани рискови групи и потребности 16

2.3 Изводи от състоянието на прежата от услугите в община Руен..... 17

2.4 Характеристика на рисковите групи в общна Руен..... 20

2.5. Оценка на социалните услуги в община Руен. 24

Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги 28

3. Визия и цели 28

3.1. Визия. ..... .28

3.2. Ценности и принципи. 29

3.3. Функционални приоритетни направления.....31

3.4. Целеви групи. 31

4.Интервенция – социални услуги и мерки ..... .33

4.1 Функциониране на социалните услуги в общинско ниво.....33

.4.2 Планиране на социалните услуги и мерки в община Руен..... 39

Раздел В: План за действие ..... .41

5. Управление и координация на изпълнението на стратегията..... 41

5.1. Структуря за координация на областно и общинско ниво..... 41

5.2.Система на мониторинг и оценка.Работа на ЗМО..... 45

5.3. Основни партньори.Механизми за партньорство..... 48

6. Ресурси..... 53

6.1.Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията..... ....

6.2. Финансови и материални ресурси.....

6.2.1. Източници на финансиране 56

6.2.2.. Други необходими ресурси 57

7. Комуникационна програма.....58

7.1. Цели,задачи и методи..... 58

2.2. Оперативно изпълнение на комуникационната програма.....60

8. Раздел Г. Прилажения 62

8.1. Приложения 1. Годишен план за развитие на социалните услуги за 2023г.

Използвани съкращения (абревиатури)

АЗ	Агенция по заетостта към МТСП
АСП	Агенция за социално подпомагане
АХУ	Агенция за хора с увреждания
ГРАО	Гражданска регистрация и административно обслужване
ДАЗД	Държавната агенция за закрила на детето
ДБТ	Дирекция Бюро по труда
ДДЛРГ	Дом за деца лишени от родителски грижи
ДДМУИ	Дом за деца и младежи с умствена изостаналост
ДДУИ	Дом за деца с умствена изостаналост
ДМСГД	Дом за медико-социални грижи за деца
ДП	Домашен помощник
ДРСЗ	Дирекция "Регионална служба по заетостта"
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане"
ДЦДМУ	Дневен център за деца и младежи с увреждания
ДЦДМУИ	Дневен център за деца и младежи с умствена изостаналост
ДЦДУ	Дневен център за деца с увреждания
ЕКПО	Екип за комплексно педагогическо оценяване към РИО на МОМН
ЗЖ	Защитено жилище
ЗМБ	Звено "Майка и бебе"
ЗМО	Звено за мониторинг и оценка
КСУ	Комплекс за социални услуги
ЛА	Личен асистент
МБАЛ	Многопрофилна болница за амбулаторно лечение
МЗ	Министерство на здравеопазването
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
МОМН	Министерство на образованието, младежта и науката
МТСП	Министерството на труда и социалната политика
МФ	Министерството на финансите
НЖ	Наблюдавано жилище
НПО	Неправителствена организация
НП "ОСПОЗ"	Национална програма „От социално подпомагане към осигуряване на заетост"
ОЗД	Отдел "Закрила на детето"
ОПРЧР	Оперативна програма за развитие на човешките ресурси
Отдел "СЗ"	Отдел "Социална закрила"
ПРООН	Програма за развитие на организацията на Обединените нации
РДСП	Регионална дирекция за социално подпомагане
РЗОК	Регионална здравно-осигурителна каса
РИО на МОМН	Регионален инспекторат по образование към Министерството на образованието, младежта и науката
РИОКОЗ	Районна инспекция по опазване и контрол върху общественото здраве
РПУ	Районно полицейско управление
РЦЗ	Регионален център по здравеопазване
РЦПИОВДУСОП	Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности
СА	Социален асистент

СИ	Специализирана институция
СОП	Специални образователни потребности
СУ	Социална услуга
ТЗ	Техническо звено за деинституционализация към УНИЦЕФ и АСП
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦРДУ	Център за работа с деца на улицата
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция

Резюме

Кратко представяне на обхвата, приоритетите, направленията на стратегията – 3-4 стр.

Общинската стратегия за развитието на социалните услуги в община Руен (2021 – 2025 г.) е разработена въз основа на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Бургас. При разработването и участваха заинтересованите страни: общинска администрация и общински съвет-Руен, Дирекция „Социално подпомагане" – община Руен (ДСП), Обществения съвет по чл. 35 от ЗСП и обществения съвет по чл.27 от ЗСУ, териториалните структури на Агенцията по заетост, местни структури на централната държавна власт, доставчици на социални услуги, местни граждански организации(НПО) и други лица и организации, имащи отношение към развитието на социалните услуги.

Обхват. Стратегията задава както общинската рамка, така и параметрите на социалните услуги на нейната територия. В географско отношение покрива всички населени места намиращи се в община Руен, област Бургаска. Като се обръща специално внимание на малките населени места, където живеят малобройни рискови групи. Планираните услуги и мерки за социално включване ще се изпълняват на територията на община Руен през следващите пет години (2021 – 2025 г.).

Раздел А: Контекст и оценка на нуждите

1. Контекст

1.1. Предистория за създаване на общинската стратегията

През 2020 г. приеха промени в Закона за социалното подпомагане и Правилника за неговото прилагане. В април 2021 г. по предложение на Министъра на труда и социалата политика Министерският съвет приема наредба за планиране на социалните услуги, в която се определят, редът и условията за разработване от общините на анализа на потребностите и предложенията по чл.35, ал.1.

Законодателят раздели Закона за социалното подпомагане в два отделни закона - Закон за социалното подпомагане и Закон за социалните услуги. В ЗСП се урежда обществените отношения,свързани с гарантирането на правото на гражданите в Република България на социално подпомагане чрез социални помощи. В ЗСУ се урежда предоставянето, ползването, планирането, финансирането, качеството, контрола и мониторинга на социалните услуги в Република България.

На основата на утвърдена Наредба за планиране на социални услуги, по. чл.37,ал.1 Кметът на общината организира разработване на анализ на потребностите на общината от социални услуги на общинско и областно ниво.

Въз основа изменението на нормативната уредба се изготвя общинската стратегия, която ще позволи на Общински съвет - Руен да приема годишни планове за развитието на социални услуги в община Руен, област Бургас.

Целта на стратегията е да се гарантира наличието и развитието на такива социални услуги, които да отговарят на конкретните потребности на хората от целевите групи на територията на общината.

Анализът на ситуацията и оценката на потребностите на рисковите групи в община Руен е част от планирането на общинската стратегия за развитие на социални услуги. В аналитичния доклад е включен анализ на социално-икономическия профил на общината, за който е използвана налична статистическа информация, административна статистика и отчетност на компетентните в съответния сектор организации. Ситуационния анализ направи оценка на наличните ресурси и услуги в общината, детайлна информация за броя на индивидите и групите в риск. Той е основата, на която се стъпва за адекватно планиране, съобразно реалните нужди на хората от целевите групи за разкриването на нови социални услуги и подобряването на съществуващи такива.

В стратегията са спазвани следните принципи, подходи и ценности на планиране:

Принципи:

- Планиране с участието на заинтересованите страни;
- Съответствие с реалните нужди на групите в риск;
- Изпълнимост и приложимост на планираните интервенции;
- Гъвкавост при определянето на съдържанието на планираните услуги и мерки.

Подходи:

- Планиране на социални услуги, които отговарят на реалните нужди на рисковите групи;
- Осигуряване интереса на потребителя чрез индивидуализиране на оценката и на грижата за потребителя;
- Насърчаване на услугите в общността и ограничаване на услугите от резидентен тип;
- Осигуряване на възможности за равен достъп до услуги на всички жители на община Руен и доставяне на услугата максимално близо до местоживеенето на потребителите;
- Максимален достъп до услуги в изолирани населени места чрез мобилност на услугите;
- Интегриран подход при решаването на проблемите на целевите рискови групи;
- Гражданско участие в планирането, наблюдението и изпълнението на Общинската стратегия;

Съблюдавани са следните **Ценности**:

- Уважение и зачитане достойнството на всеки човек, общност и група;
- Толерантност и закрила от дискриминация, признаване на различията като ценност и ресурс за развитие, зачитане на равнопоставеността на половете при планиране и достъп до социални услуги;
- Благосъстояние на децата и на всички жители на община Руен;
- Гражданско участие в планирането, наблюдението и изпълнението на Общинската стратегия;

1.2. Обхват и фокус на стратегията

Общинската стратегия очертава насоките за развитие на мрежата от социални услуги, такава че да отговаря на нуждите на рисковите групи, ефективна в своето действие от управленска и икономическа гледна точка. В този контекст стратегията ще задава параметрите на социалните услуги в Община Руен.

Стратегията за социални услуги дефинира социалните услуги, които ще работят на територията на **общината в периода 2021 – 2025 г.** Включени са както съществуващите вече услуги и развитието на нови социални услуги. Посочени са начините на достъп до тези услуги и връзката между тях. Освен това, са описани мерки и дейности в сферата на социалното подпомагане и свързаните сфери (здравеопазване, образование и инфраструктура), които определят функционирането на социалните услуги и имат ключово значение за социалното включване и решаването на проблемите на рисковите групи и индивиди.

В стратегията са включени социални услуги за всички рискови групи на територията на общината, изведени са приоритети като целеви групи и услуги за периода на действието й. Приоритетизирането е основано на остротата на проблемите и наличните ресурси.

1.3. Съответствие с международни, национални и местни политики

1.3.1. Национални приоритети в развитието на социалните услуги

От 2000 г. държавата провежда целенасочена реформа в сферата на социалните услуги, която стартира първо в сферата на услугите за деца и след това премина и към услугите за другите възрастови групи. Реформата е насочена към деинституционализация и децентрализация на социалните услуги. От система на специализирани институции, които предлагат универсален отговор на различните потребности и проблеми на хората, се премина към създаване на социални услуги в общността, които индивидуализират подхода към индивидите и групи в риск и целят интегрирането им в социалните общности. Въведени са отговорности на общините при управлението на социалните услуги на местно ниво. Последователната практика на децентрализация намери израз и във въвеждането на регламентите и практиката на договаряне на социалните услуги с външни доставчици.

Въпреки реформите все още липсват услуги по превенция и подкрепа на семействата, а съществуващите социални услуги не работят в мрежа помежду си и със свързаните системи – образование, здравеопазване, инфраструктура.

Националният доклад на България по стратегиите за социална закрила и социално включване 2008 – 2010 г. определи като свой фокус:

- ограничаване предаването на бедността и социалното изключване между поколенията (с акцент върху детската бедност и социално изключване);
- активно включване за най-отдалечените от пазара на труда;

Националният план залага:

- превантивните мерки;
- подкрепата на децата и семействата чрез мерки за подобряване материалното състояние на семействата и развиване на качествени и разнообразни социални услуги;
- деинституционализацията като процес и водещо направление в развитието на социалните услуги;
- връзката със системите на образование и здравеопазване като компоненти на концепцията за борба с бедността и социалното изключване сред децата.

1.3.2. Институционална рамка на предоставянето на социалните услуги

Институционалната рамка на предоставяне на социални услуги се определя от компетентностите на различните институции, които имат отношение към планиране, създаване, предоставяне и управление на социалните услуги. Тези институции и техните компетентности са:

- **Министерство на труда и социалната политика (МТСП)** – създава държавната политика в сферата на социалното подпомагане и социалните услуги, определя националните приоритети, заедно с Министерство на финансите определя държавно-делегираните дейности в социалните услуги и разработва разходните стандарти за финансиране на социалните услуги.
- **Министерство на финансите** – определя разходните стандарти и тавани за финансиране на социалните услуги в страната.
- **Агенцията за социално подпомагане (АСП)** - разрешава откриването и закриването на социалните услуги държавно-делегирана дейност, разработва методики за социални услуги,

инспектира социалните услуги, поддържа регистър на доставчиците на социални услуги. Чрез Дирекциите Социално подпомагане се предоставят и социални услуги.

- **Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД)** – лицензира доставчиците на социални услуги за деца, контролира стандартите и критерии за социални услуги за деца и семейства.
- **Областен управител, Областен съвет за развитие и областни комисии** - имат отношение към планирането във всички сфери, в т.ч. и на социалните услуги;
- **Регионална дирекция социално подпомагане (РДСП) и дирекция социално подпомагане (ДСП)** - изготвят становища за откриването/закриването на социални услуги – държавно-делегирана дейност.
- **Общините** – създават общинската политика по отношение на социалните услуги, създават и предоставят социални услуги; възлагат и договарят предоставянето на социални услуги с външни доставчици, контролират тяхното качество.
- **Доставчици на социални услуги** (общините, както и вписаните в регистъра на Агенцията за социално подпомагане физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица) – предоставят социални услуги.
- **Дирекции "Социално подпомагане"** - ангажирани са с идентифицирането на случаи, оценка и насочване към различни доставчици на социални услуги.
- **Обществените съвети за социално подпомагане в общините** – ангажирани са с обществения контрол.
- **Организации с нестопанска цел и представители на рисковите групи** – подпомагат процеса на развитие на социалните услуги, дефинирани потребности на рисковите групи.

1.3.3. Стратегически документи

Общинската стратегия е съобразена с всички нормативни документи на международно, национално, областно и общинско ниво в сферата на социалното развитие като:

- Всеобща декларация за правата на човека на ООН;
- Конвенция на ООН за правата на детето;
- Конвенция за правата на хората с увреждания на ООН и Международния пакт за социални, икономически и културни права;
- Национален доклад по стратегиите за социална закрила и социално включване(2008–2010);
- Национална стратегия за детето (2019 – 2030 г.);
- Национална стратегия за демографско развитие на Република България (2006 – 2020 г.)
- Националната стратегия за хората с увреждания(2021 – 2030 г.);
- Областна стратегия за развитие на област Бургас (2014-2020);
- План за интегрирано развитие на Община Руен 2021-2027;
- Общинска стратегия за закрила на детето от 2020г.;

Източници на информация са:

- институциите на областно ниво - РИО на МОМН, РЦЗ, НОИ, НСИ;
- общинска администрация
- ДБТ и ДСП;
- Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
- Потенциални бенефициенти на социални услуги и техни близки .

Общинската стратегия следва принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семеен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за

местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др., както и съответните подзаконови нормативни актове.

2.Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в община Руен

Анализът на ситуацията и оценката на потребностите идентифицира основните проблеми и формулира основните въпроси, които се отнасят до състоянието и развитието на социалните услуги на територията на община Сунгурларе. В резултат от проучването са очертани основните фактори, които формират рисковите групи, нуждаещи се от социални услуги, както и причините, пораждащи конкретната ситуация на неравнопоставеност на уязвимите групи от населението, на основата на социално-икономически и други неблагополучия.

2.1 Тенденции в развитието на община Руен

Анализът на ситуацията в община Руен идентифицира основните проблеми в социалната сфера на територията на общината. В резултат от проучването са очертани основните фактори, които формират рисковите групи, нуждаещи се от социални услуги, както и причините, пораждащи конкретната ситуация на неравнопоставеност на уязвимите групи от населението на основата на социално-икономически и други неблагополучия.

Основните заключения за тенденциите в демографските процеси в община Руен са:

- Младо населението с положителен естествен прираст.
- Висока раждаемост с тенденция към увеличаване.
- Висок дял на хората с увреждания, както и на самотно живеещите стари хора
- Слабо увеличаване на относителният дял на лицата в трудоспособна възраст, дължащо се в голяма степен на извършената законодателна промяна и включването съответно на население в над трудоспособна възраст в тази категория.
- Запазване относителния дял на лицата под трудоспособна възраст.
- Намаляване броя на лицата в нетрудоспособна възраст.

Демографската картина за община Руен, е неблагоприятна, населението застарява, в резултат на естествените процеси на раждаемост и смъртност. Механичния прираст е взаимстван от трудовия миграционния процес на населението в общината и е неблагоприятна.

Заключенията за тенденциите в икономическото развитие, заетостта и безработицата са:

- Намаляване на населението в икономически активна възраст.
- Висок процент регистрирани безработни без специалност и ниско образование.
- Висока безработица спрямо други общини. Увеличаване на хората с увреждания, както и на самотно живеещите стари хора.

Характеристика с представяне на статистически данни, анализ на тенденциите в общината със сравнителна характеристика по населени места, сравнение на данните и тенденциите в общината със средните данни за Областта. Населението на община Руен е 28 918 души по настоящ адрес, което живее в 39 населени места

Население:

- Общ брой на населението по постоянин адрес в Община Руен наброява 27447

- Съотношение между градското и селското население в общината –Гъстота на населението 41,8 ч/км^2 – общо за общината. Ниво на раждаемост 253 от които мъже 127; жени 126, **естествен прираст положителен общо -114** от които -73 мъже и 41 жени, смъртност 367 починали от които 200 мъже и 167 жени.
- Статистически данни за общината и тенденции

1. Население в община Руен към 31.12.2020г. (*в регистрите на служба ГРАО***)**

Население на общината	**Постоянен адрес**	**Настоящ адрес**
1.1. Население на общината (общо)	27447	29026
1.2. Момчета до 18 г.	3234	3378
1.3. Момичета до 18 г.	2889	3028
1.4. Мъже от 18 до 62 г.	9024	9219
1.5. Жени от 18 до 59 г.	8094	8158
1.6. Мъже над 62 г.	1677	2086
1.7. Жени над 60 г.	2529	3157

- Сравнителен анализ за състоянието в различните населени места
- Възрастова структура:
- Статистически данни и таблици за населението по възрастови групи – обобщени за общината и сравнителна по населени места.

Етнически състав на населението:

Данни за броя, процентен дял на етническите групи - по официалните данни от Преброяването и неофициалните данни по експертна оценка на местните власти и/или местни НПО.

- Профил на уязвимите етнически общности, сравнение между положението в различните населени места.нностжснтапствъра на обстоятелствата,които ще се предоствянето на проекта на проектното съдържание.

Община Руен **Област: Бургас**	**Данните са от месец декември 2020 година[1]**	**Данните са от месец март 2019 година**
Население – общ брой	**27447**	**29112**
Мъже/жени	13 761/13 686	
Етнически състав на населението **По официални данни/преброяване на населението 2001год/**	Българска-1619; турска - 21241; ромска-1300;друга-10	

[1] Посочва се годината / периода, за който се отнасят данните

Етнически състав на население **Предполагаем брой или %** **/данни на НПО, неформални лидери и др./**	турски етнос 85%, български етнос 10%, роми 5%	
Ниво на безработица	1360	2166

Движение на населението. Миграционни процеси, механичен прираст:
- По неофициални данни нараства тенденцията към миграция на активното население към други райони на страната (в по-големите градове- София, Бургас, Варна, Айтос), както и емиграцията в чужбина (Испания, Франция,Германия, Гърция и Турция). Причина за това е възможността за работа извън общината, която носи по-добри доходи и съответно по-добър стандарт за живот.

Изводи за основните демографски проблеми в общината, с почертаване на тези, които имат пряко отношение към социалната политика и системата на социалните услуги и към потребностите на населението от социални, здравни и др. услуги. Миграцията на активното население поражда определени социални проблеми като:

- Деца без родителски надзор,

- Самотни възрастни хора нуждаещи се от ежедневна помощ

Ясно е, че подобна възрастова структура, големия брой и отдалечеността на населените места поражда множество допълнителни медико-социални, икономически, психологически и правни проблеми. Възрастните хора са носители на повече от едно хронично заболяване. Това значително променя и вида на здравните потребности и отправя определени изисквания към тяхното задоволяване. Структурата на заболеваемостта в областта е в посока завишаване на заболяванията от групите на сърдечно-съдови, инфекциозни, онкологични, ендокринологични, бъбречни, психични заболявания.

Здравословно състояние на населението. Структура на заболеваемостта в общината – характеристики, тенденции в общината. Равнище на детска смъртност

Състояние на системата на здравно обслужване и мрежата от лечебни заведения в общината с разбивка по населени места – болници, лични лекари, разкрити практики на лични лекари (съотношение заети / незаети лекарски практики).

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ:

Характеристика и оценка на достъпа до здравни услуги. Отражение на дефицитите в системата върху рисковите групи и здравните проблеми на хората с увреждания.

На територията на община Руен действа само един Медицински център и Център за спешна медицинска помощ, като всякакви други липсват: като напр.многопрофилни болници, специализирани болници, диспансери, диагностично-консултативни центрове, стомотологични центрове и други.

Извънболничната помощ се предоставя от „Медицински център - Руен, който предлага първични медицински прегледи, диагностика и лечение от общопрактикуващи лекари.

Населението от отдалечените населени места изпитва затруднения за физически достъп да здравни,социални иобразователни услуги.В областта на здравната помощ затрудненията са в достъпа да лекарски практики, специализирана медицинска помощ,спешна помощ, лекарства. Затрудненията в достъпа да навременна медицинска момощ влашават здравното състояние на населението, което в последствие води до по-големи разходи за лечение.Често разходите за медицинска помощ могат да доведат до обедняване на домакинствата и да наложат ползване на социални услуги.

Отдалечеността на населените места от общинския център Руен ограничава нуждаещите се от ползването на определени услуги или пък утежнява и без това оскъдния им бюджет.

В общината функционират и 5 практики по дентална медицина, броят им намалява значително през 2015 г. спрямо предходните години. В общината по официални статистически данни са регистрирани общо 14 медицински специалисти по здравни грижи (медицински фелдшери и медицински сестри). Техният брой се увеличава с 2 лица през последните 2 години.

ФСМП - Руен се състои от 1 долекарски екип за спешна медицинска помощ (ЕСМП). Филиалът обслужват всички 39 населени места в община Руен. Когато екипа е ангажиран със служебните си задължения, екип от ФСМП - Айтос оказва необходимата спешна медицинска помощ на населението в община Руен.

Поради големия брой населени места и значителното население, както и сравнителната отдалеченост на много от населените места в голям процент от случаите екипите достигат до потребителите за повече от 20 минути.

Здравна помощ се предоставя и в Здравни кабинети в детски заведения и училища.

В община Руен, населението по постоянен адрес в края на 2020 г. е д., в следните възрастови групи

Общо	1-19 год.	20-64 год	над 65 год.
27447	6695	19690	1062

В сравнение с предходната година (28650 д.) се наблюдава спад с 1203 д.

Населението по пол през 2020г.

Община Руен	Мъже	Жени
27447	13761	13686

Женското население в община Руен е почти изравнено с това на мъжете (50.01 %).

Живородени			**починали**			**Естествен прираст**		
общо	**момчета**	**момичета**	**общо**	**мъже**	**жени**	**общо**	**мъже**	**жени**
253	127	126	367	200	167	-114	-73	-41

През 2020 г. намалява броя на ражданията в общината и повишаването на равнището на умеранията - 253 живородени, за 2019г.- 327 живородени.

Община Руен е единствената община в Бургаска област с положителен естествен прираст

Наблюдава се и тенденция на раждания на майки под 18 г. възраст- 26 бр. за 2020г.

Починали по пол и възраст през 2020г.

	Общо				
Община Руен	**общо**	**мъже**	**отн.дял %**	**жени**	**отн.дял %**

367	200		167	

Починали по пол и възрастови групи през 2020г.

	под 1		**1-19**		**над 19**	
общо	**м**	**ж**	**м**	**ж**	**м**	**ж**
25	13	12	16	6	3300	2853

Осигуряването на достъп на населението до базисни здравни грижи, осъществявани в първичната медицинска помощ е първостепенна задача на всяка здравеопазна система. Независимо от заявените принципи на достъпност и равнопоставеност на здравноосигурените лица при получаване на медицинска помощ и наличието на утвърдена здравна карта, населението на отдалечените населени места, особенно зимните месеци среща сериозни трудности при нейното осигуряване.

В общината доболничната медицинска помощ се осъществява в 13 регистрирани индивидуални лекарски практики за първична медицинска помощ. Стоматологичната първична помощ се осъществява от 5 разкрити индивидуални практики на лекари по дентална медицина.

Болнична медицинска помощ на територията на Община Руен се оказва от Медицински център – Руен- ЕООД.

ОБРАЗОВАНИЕ:

Характеристика на равнището на образованието на населението в община Руен:

Описание на мрежата на образованието в общината – брой и териториално разпределение на училища, детски градини.

Поредн№	Код на учебното заведение	Име на учебното заведение	Община	Област
	1	*2*	*3*	*4*
1	200932	СУ „Елин Пелин”	с.Руен, Община Руен	Бургас
2	200931	СУ „Отец Паисий”	сЛюляково, община Руен	Бургас
3	200930	ОУ „Христо Ботев”	с.Череша ,община Руен	Бургас
4	200924	ОУ „Йордан Йовков”	с.Скалак, община Руен	Бургас
5	200907	ОУ „Д-р Петър Берон”	с.Вресово, община Руен	Бургас
6	200912	ОУ „Н.Й.Вапцаров”	с.Зайчар, община Руен	Бургас
7	200910	ОУ „Климент Охридски”	с.Дъскотна, община Руен	Бургас
8	200915	ОУ „Н.Й.Вапцаров”	с.Планиница, община Руен	Бургас

9	200920	ОУ „А.С.Макаренко”	с. Речица,община Руен	Бургас
10	200929	ОУ „Димитър Полянов”	с.Трънак,община Руен	Бургас
11	200909	ОУ „Алеко Константинов”	с.Добромир, община Руен	Бургас
12	200927	ОУ „Иван Вазов”	с.Струя, община Руен	Бургас
13	200926	ОУ „Димчо Дебелянов”	с.Снягово, община Руен	Бургас
14	200908	ОУ „Св.Св. Кирил и Методий”	с.Добра поляна община Руен	Бургас
15	200928	ОУ „Реджеб Кюпчю”	с.Топчийско, община Руен	Бургас
16	200918	СУ „Св.Св. Кирил и Методий”	с.Просеник, община Руен	Бургас
17	200923	ОУ „Реджеб Кюпчу”	с.Сини рид, община Руен	Бургас
18	200922	ОУ „Иван Вазов”	с.Ръжица, община Руен	Бургас
19	200919	ОУ „Д-р Петър Берон”	с.Разбойна, община Руен	Бургас
20	200904	ОУ „Д-р Петър Берон”	с.Ябълчево, община Руен	Бургас

Списък на детските градини на територията на община Руен и разстоянието до общинския център.

1. Целодневна детска градина с. Руен.

2. Целодневна детска градина с. Зайчар, отстояща на 17 км от с. Руен.

3. Целодневна детска градина с. Люляково, отстояща на 24 км от с. Руен.

4. Целодневна детска градина с. Просеник, отстояща на 16 км от с. Руен.

5. Целодневна детска градина с. Ръжица, отстояща на 12 км от с. Руен.

6. Целодневна детска градина с. Череша, отстояща на 17 км от с. Руен.

7. Целодневна детска градина с. Ябълчево, отстояща на 4 км от с. Руен.

8. Целодневна детска градина с. Вресово, отстояща на 10 км от с. Руен.

9. Целодневна детска градина с. Планиница, отстояща на 22 км от с. Руен.

10. Целодневна детска градина с. Трънак, отстояща на 30 км от с. Руен.

11. Целодневна детска градина с. Снягово, отстояща на 5км от с. Руен

12. Целодневна детска градина с.Преображенци

13.Целодневна детска градина с.Топчийско

14.Целодневна детска градина с.Добра поляна

Данни и анализ на проблемите в образованието на общинско ниво:

Данни за нивото на училищна посещаемост, ниво на отпадане, брой/процент необхванати в училище деца; обхващане в предучилищно образование – детски градини, подготвителни класове.

Анализът на образователната система в община Руен обхваща основните й компоненти, които я характеризират в максимална степен, а именно: **структура на образователната мрежа в общината**, **кадровото обезпечаване** и **състоянието на материално-техническата база**. Анализът на данните ни очертава съществени проблеми в обхвата на образователната система и тенденции, пораждащи предпоставки за попадане на деца в риск. Развита е подкрепяща мрежа за включване на децата със специални образователни потребности в образователният процес, която е обезпечена с ресурсни учители. Анализът на образователната система налага следните **изводи:**

- Социално-икономически – лошо качество на живота и битови условия, безработица и ниски доходи; децата често помагат в домакинската работа или във формирането на семейния бюджет; част от родителите работят в чужбина и са предоставили грижите за децата на роднини, баби, които не осъществяват контрол; чести пътувания в друго населено място с цел препитание, където децата не посещават училище
- Наличие на относително добре структурирана образователна система.
- Съхранена в значителна степен традиция на местното население за получаване на качествено и перспективно образование.
- Наличие на достатъчен сграден фонд.
- Относително високо образование и професионална квалификация на педагогическите кадри.
- Обезпечено в значителна степен училищно здравеопазване.
- Тенденция за намаляване броя на учениците, което води до оптимизация на общинската образователна мрежа.
- Налице е известен процент на необхванати деца от образователната система, които са предимно на възраст от 3 до 6 години и не посещават детско заведение.
- Промяна в отношението на различните слоеве от обществото към образованието като ценност.
- Липса на алтернативни форми за ангажиране на свободното време на учениците и за развитие на потребностите им в малките населени места на територията на общината.

2.2 Идентифицирани рискови групи и потребности

Същността на социалните услуги е да предпазват хората от рискове и да подпомагат реинтеграцията им в случай на появили се рискове. Социалните услуги се отнасят до

общности, групи или индивиди и докато за първите два случая са по-скоро за превенция, то при индивидите услугите влизат в действие при появил се риск.

Социалните услуги често се явяват заместители на редица нерешени обществени проблеми от сферата на образованието, здравеопазването или жилищната политика. Затова е важно да се индентифицират кои са факторите/обстоятелствата, които в ситуацията създават рискове пред определени групи.

При планирането на социалните услуги от изключителна важност е да се открият основните проблеми, които пораждат рискове за различните групи, да се набележат мерки за решаването им и да се планират услуги по превенция. При проследяването на факторите, пораждащи риск за различните групи, необходимо е да се проследи не само влиянието на всеки един от тях, но и взаимодействието помежду им.

Такива основни фактори, които утежняват ситуацията, са:

- Безработица при хората в трудоспособна възраст и ограничените доходи на хората в надтрудоспособна възраст;
- Структура и численост на семейството – съотношение между трудоспособните и нетрудоспособните членове на семейството;
- Тежък здравословен проблем на член от семейството или увреждане на член от семейството;
- Ниска степен на образование на етническите малцинства;
- социално изключване и принадлежност към уязвими етнически малцинства, които живеят в изолация в обособени квартали и махали;

Възрастта е вторият основен параметър, който влияе върху уязвимостта на населението, спрямо възможностите за автономност на хората и необходимостта от подкрепа.

Както и при доходите, параметърът възраст не формира самостоятелно рискови групи, а само в съчетание с други обстоятелства - увреждане или в наличие или липса на близки и възможностите им да предоставят грижи. Така например, само наличието на много деца в семейството не може да бъде предпоставка за социално изключване, ако към тази характеристика не са включени и други като продължителна безработица, липса на жилище, ниско образование на родителите.

2.3 Изводи за състоянието на мрежата от услуги в община Руен

При анализа на рисковите групи беше констатирана липсата на достатъчно точни данни за броя на лицата, които попадат в съответните групи, особено в случаите на потенциален риск. Една от причините за това е, че системите на социалното подпомагане и социалните услуги не са ориентирани към превенция на риска от социално изключване. Затова в полезрението на съответните служби са само лицата, чиито проблеми са ескалирали до степен на инцидент или криза. От друга страна, голяма част от рисковете и групите са новопоявили се и системите за закрила все още не ги разпознават, което води и до невъзможност на системите за статистика да ги обхванат.

Фактори, които пораждат риск за различни групи от населението

Определяне и характеристика на основните фактори,които препятстват социалната интеграция и формират рискови групи, нуждаещи се от социални услуги. Подходи за определяне на рисковите групи. .

В Анализа на ситуацията в община Руен са дефинирани два основни параметъра - “доходи” и “възраст”, които в съчетание с други фактори създават рисковете от социално изключване на индивидите. Рисковите групи от населението са диференцирани на база на определени

фактори, които пораждат риск от отдалечаване или изключване на тези групи от начина на живот, който се определя като нормален за основната част от населението. Основополагащ за нормалния стандарт за живот е размерът на доходите, който може да осигури всички останали сфери на живот. Засегнати от този фактор са всички групи от населението, но размерът и периодичността на доходите оказва въздействие върху формирането на рискови групи и уязвимост на индивидите в комбинация със следните други фактори:

- ***Безработица при хората в трудоспособна възраст:***

Факторът безработица е свързан със социално-икономическото развитие на общностите и е основна причина за миграцията и емиграцията на активното население. Безработицата може да се приеме за основен рисков фактор, свързан с доходите и стандарта на живот на хората в трудоспособна възраст. В анализа на ситуацията, факторът безработица е разгледан само по отношение на възможностите на хората в трудоспособна възраст да осигурят средства, необходими за основни базови потребности за семействата си.

От групата на безработните най-засегнати са:
1) **Хората, които не са завършили основното си образование или са с ниско ниво на образование**);
2) **Хората в предпенсионна възраст**, които не са конкурентни на пазара на труда.
3) **Хора от етнически малцинства;**

- Безработицата на трудоспособните хора се отразява на качеството на живот на всички членове на семействата и особено на децата.
  Ниски доходи на хората в надтрудоспособна възраст:

- От всички хора в пенсионна възраст, които срещат трудности по отношение на доходите най-засегнати са хората с минимален размер на пенсиите и хората на пенсионна възраст, които по различни причини нямат пенсия. Последната група е много трудна за идентифициране поради липсата на данни, но в нея ще попаднат хора, които продължително време са работили без да се осигуряват.
  Структура и численост на семейството (непълни, многодетни семейства, с повече нетрудоспособни членове):

- Структурата и броят на членовете на семейството са от съществено значение при разпределението на разходите между тях и в тази връзка най-засегнати са семействата, в които има повече нетрудоспособни членове, а именно **многодетни и непълни семейства**
  Увреждане или здравословен проблем на член от семейството:

- Липсата на собствено жилище води до отделяне на средства за наем от бюджета на семейството. Това е основен проблем и за младите хора, които обикновено са принудени да живеят със своите родители или мигрират към градовете. Липсата на жилище не е изведено като приоритетен фактор за социалната политика, както на национално, така и на общинско ниво.

- ***Принадлежност към етнически малцинства***:

В ромските общности са налице различни фактори, пораждащи бедността – ранно отпадане от училище, ниско образование и/или липсваща професионална квалификация на голяма част от жителите, трайна безработица и липса на трудови навици за част от тях, ограничени възможности за заетост, лоши битови условия, липса на достъп до здравни, социални, образователни услуги.

- ***Местоживеене в отдалечени и/или изолирани населени места:***

Населението в тези места изпитва затруднения за физически достъп до здравни, социални и образователни услуги. В областта на здравната помощ затрудненията са в достъпа до лекарски

практики, специализирана медицинска помощ, спешна помощ, лекарства. Затрудненията в достъпа до навременна медицинска помощ влошават здравното състояние на населението, което в последствие води до по-големи разходи за лечение. Често разходите за медицинска помощ могат да доведат до обедняване на домакинствата и да наложат ползване на социални услуги.

За децата и младежите от тези населени места това изисква допълнителни разходи, свързани с транспорт или с разходи за квартира, ако децата учат в средно учебно заведение в друго населено място. Отдалечеността на населените места от общинския център Руен ограничава нуждаещите се от ползването на определени услуги или пък утежнява и без това оскъдния им бюджет.

Мерки и услуги за преодоляване на рисковите фактори, свързани с доходите:

- Преодоляване на безработицата сред трудоспособното население.
- Подпомагане и услуги на хора в надтрудоспособна възраст с минимални доходи.
- Подпомагане и услуги на хора от многодетни и непълни семейства.
- Подкрепа и услуги за семейства на хора с увреждания.
- Актуализиране на жилищната политика в населените места.
- Оптимизиране на системите на здравеопазването и образованието.
- Актуализиране на политиките за социално включване на уязвимите малцинства.

От съществено значение за превенцията и преодоляването на влиянието на рисковите фактори, свързани с доходите е предприемането на конкретни мерки и услуги по отношение на определените рискови групи.

Възрастта е вторият основен параметър, който влияе върху уязвимостта на населението, спрямо възможностите за автономност на хората и необходимостта от подкрепа. Характерно за народопсихологията в България е споделената отговорност между членовете на разширеното семейство при предоставяне на грижата за децата и възрастните хора, като това се приема като норма в обществото. При определяне на предпоставките за нормален стандарт за живот се извеждат и възможностите за грижа за близките, които имат нужда – деца или старите хора.

Във връзка с този фактори се формират две основни рискови групи “деца” и “стари хора”. Както и при доходите, параметърът възраст не формира самостоятелно рискови групи, а само в съчетание с други обстоятелства - в случая наличие или липса на близки и възможностите им да предоставят грижи. Възрастта влияе върху уязвимостта на населението на областта в комбинация със следните фактори:

- ***Наличие на лица, отговорни за децата и възможност да предоставят грижа.***

Отговорните възрастни, ангажирани с предоставянето на грижи за децата са техните родители. Родините, най-често баби и дядовци, са включени активно в отглеждането на децата, като това е широко разпространена практика в семействата от всички социално-икономически слоеве на населението. Грижата за децата традиционно се споделя между различните поколения в рамките на разширеното семейство. Много често родителите реално отсъстват, най-често са на работа в други населени места или в чужбина. Голяма част от трудностите при осъществяване на адекватни политики, мерки и услуги по закрила на детето са свързани с отговорностите по отношение на детето.

Групите, които се формират във връзка с грижата или отсъствието на грижа за децата от страна на биологичните родители: деца, чиито родители имат трудности при отглеждането им – липса на достатъчно възможности (доходи, родителски капацитет); наличие на увреждане на детето; проблемно поведение на детето; деца в риск да бъдат изоставени от своите родители; деца, с мярка за закрила – настанени в специализирани институции; настанени в приемни семейства;

настанени при близки и роднини; деца, без родителски контрол, които не са обект на закрила, отглеждани от свои близки.

- ***Възможност да се предоставят грижи за възрастни и стари хора от техни близки:***

Грижата за възрастните хора традиционно се възприема като задължение на техните деца. Тази нагласа започва да се разколебава през последните години, когато все по-рядко различните поколения живеят заедно, не само в различни жилища и градове, а често и в различни държави. В тази връзка развитието на социални услуги в подкрепа на грижите за възрастните хора се възприема като облекчение и за двете страни. Групите, които могат да се формират във връзка с грижата или отсъствието на грижа за са самотни стари хора, които живеят сами; възрастни хора, в т.ч. и хора с увреждания, настанени в специализирани институции.

Мерки и услуги за преодоляване на рисковите фактори, свързани с възрастта:

- Предоставяне на услуги и подкрепа на родители, които имат различни по характер трудности при отглеждането на своите деца;
- Предоставяне на услуги и подкрепа на приемни родители, близки и роднини, осиновители, които осигуряват родителски грижи за децата;
- Подкрепа за израстването и развитието на децата и тяхната пълноценна социална реализация;
- Преодоляване на факторите, свързани с бедността, които водят до настаняване на деца в специализирани институции;
- Подпомагане и услуги на възрастни хора, които имат нужда от придружаване в ежедневието си.

По отношение на старите хора, мерките би следвало да са насочени изцяло към предоставяне на подкрепа и на услуги, не само за цитираните групи, но и за всички останали, които се нуждаят от подкрепа в ежедневието си, за да могат членовете на техните разширени семейства да се реализират и да изпълняват задълженията си спрямо своите деца.

2.4.Характеристика на рисковите групи в община Руен

В резултат от анализа на рисковите фактори се идентифицират ключови рискови групи, които да бъдат обхванати в Общинската стратегия. Рисковите групи са анализирани в контекста на планирането на социалните услуги, които се отнасят до: индивиди, групи, общности.

В този раздел се включва подробен „списък” на рисковите групи и подгрупи с количествени данни за всяка рискова група или подгрупа (по населени места в общината), характеристика на проблемите и потребностите, териториално „ разпределение” по населени места и типове населени места.

От извършеното проучване на нуждите на рисковите групи в община Руен изведени следните рискови групи и подгрупи както следва:

- Лица с физически увреждания за 2020г. - 1077 бр. по данни на ДСП
- От тях, лица със сензорни увреждания за 2020г. – 150 бр. по данни на ДСП
- Лица с умствена изостаналост за 2020г. – 214 бр. по данни на ДСП
- Възрастни хора, обект на социално подпомагане – над 65 г. за 2020г. – 756 бр. по данни на ДСП;
- Регистрирани безработни лица, към 31.12.2020 г. – 1360 бр. по данни на ДБТ

- Лица получаващи целеви помощи за отопление- сезон 2019-2020 г. – 1815 бр. по данни на ДСП;
- Сам родител, отглеждащ дете/ деца за 2020г. – 189 бр. по данни на ДСП;
- Лица, получаващи месечни социални помощи за 2020г. – 57 бр. по данни на ДСП;
- Деца на самотни родители (които получават семейни помощи по чл. 7) за 2020г. – 52 бр. по данни на ДСП
- Изоставени новородени за 2020 г. – 3 бр. по данни на ОЗД;
- Деца, жертва на насилие, 2020 г. – 1 бр. по данни на ОЗД;
- Подпомагани по реда на ЗСП многодетни семейства за 2020г. – 39 бр. по данни на ДСП;

Анализът не цели да направи пълна класификация на рисковите групи, а да очертае някои приоритетни потребности от социална защита, както и необходимостта от развитието на конкретни социални услуги.

Деца с увреждания

По данни на ДСП Дирекциите Социално подпомагане към 31.12. 2020 год.регистрираните деца с увреждания са 131 . В тази група са включени деца с физически, умствени, психически, сензорни и множествени увреждания

Деца с физически увреждания **-** 32

Деца с умствена изостаналост -12

Деца с множествени увреждания-27

Деца с психични заболявания / разстройства-2

Анализът на потребностите на групите в риск направен на работна среща в Община Руен идентифицират следните проблеми:

Децата с увреждания са свързани с ограничения им достъп до услуги. За децата с физически увреждания и съхранен интелект е изключително трудно да посещават масови училища и други обществени места, които не са пригодени за тях. Децата с увреждания не могат да усвоят умения за самостоятелен живот и реализация според възможностите си поради липса на услуги за рехабилитация и обучение. Семействата им не могат да им осигурят достатъчно средства за издръжка, поради обстоятелството, че обикновено единият родител изцяло обгрижва увреденото дете и само другият работи. По този начин се затруднява професионалната реализация, засилва се социалната и трудова изолация и семействата попадат в групата на социално слабите. Най-достъпната помощ е паричното подпомагане по Закона за социалното подпомагане и Закона за интеграция на хората с увреждания. От 73 деца с увреждания, само 24 посещават детски градини и училища.
През 2019г. родителите на 4 деца с увеждания са били назначени за лични асистенти по НП”АХУ”.

- Съществуват деца с увреждания, които не са освидетелсвани, поради неосведоменост, неграмотност или липса на доходи;
- По-голямата част от децата остават изолирани в семейството;
- Една част от децата в училищна възраст остават извън образователната система;
- Много малка част от децата с увреждания посещават детски градини;
- Остава нисък делът на интегрираните в общообразователни училища;
- Липса на достъпна архитектурна среда,

- Липса на психологическа подкрепа за родителите

- Липса на достатъчен брой квалифицирани кадри за работа с деца с увреждания и техните семейства;

- Недостатъчна информираност и ангажираност на обществото.

Основните потребности на децата с увреждания, изведени на работната среща в община Руен

- Достъп до образование в общо образователни училища;

- Равен достъп до услуги и възможности за техните връстници;

- Осигуряване на достъп до адекватна здравна грижа;

- Придобиване на умения и навици за самостоятелен живот;

- Осигуряване на достъпна архитектурна среда

- Осигуряване на възможности за професионална квалификация и реализация;

Деца, настанени в специализирани институции

Пребиваващите деца от община Руен в специализирани институции в област Бургас на възраст от 0 до 18 години през 2019 - 2020 г. са общо 1 по данни от самите институции.

Населено място от община Руен	**Бр. деца**	**Настанено в спец. институция**
с.Вресово	1	Кризисен центърза деца преживели насилие гр.Средец

Налице е трайна тенденция да се настаняват за отглеждане на деца от ромски произход в домовете. Основните причини са бедност, трайна безработица на родителите, недостатъчен родителски капацитет, лоши битови условия и преценка за риск за отглеждането на децата от социалните работници. Степента на ангажираност и отговорност на семейството обаче е различна и е необходимо да се развива връзката на родителите с децата. Същевременно с настаняването на детето в институция, е много сложно да се установи контакт и да се мотивират родителите да възстановят отношенията дете/родител.

Деца в риск от отпадане от училище

Данните предоставени от отдел „ Образование” и проведените срещи с представители на общинска администрация показват намаляване на децата, застрашени от отпадане от училище.

По данни на Д”СП” се наблюдава намалямване на броя на децата, които системно отсъстват и бягат от учебните часове,в сравнение с предходните години, за периода от м.01. 2020г. до м. 06. 2020г. са постъпили 13 уведомления за деца с пет и повече неизвинени отсъствия, О”ЗД” е консултирала 13 тези деца, а за 2016-1017г. постъпилите уведомления от училищата са 150, консултираните деца са 84.

Основните проблеми водещи до бягство от час , са:

- Липса на мотивация на децата за посещаване на училище;
- Не добро владеене на български език от деца от ромските общности;
- Занижен родителски и учителски контрол
- Недостатъчни доходи на семейството и бедност.

Основните идентифицирани нужди са:

- Включване на учениците в допълнителна подготовка по български език;
- Ангажиране на свободното време на учениците;
- Увеличаване на привлекателността на училището чрез извънкласни занимания;
- Работа със семейството за развиване на мотивация за образование.
- Целодневно обучение с осигурено столово хранене

Деца с родители в чужбина

Специфична група в риск, са децата на самотни родители (които получават семейни помощи по чл. 7) за 2020г. – 69 бр.Групата от деца, е особено характерна за с. Руен, Трънак, Вресово, Ръжица, Топчийско, Люляково където процесът на миграция е ясно изразен. Поради липса на работа, родителите напускат населените места и от години са се установили в Испания, Германия, Гърция и Кипър, Турция и др., където работят. За 10 от децата е приложена мярка за закрила - настаняване в семейство на близки и роднини.

Това води до прекъсване на преки емоционални контакти с тях и липса на родителски контрол, в случаите, когато близките не успяват да се "справят" с децата. Основните идентифицирани нужди са:

- Ангажиране на свободното време;
- Преодоляване на поколенческите конфликти;
- Възстановяване на семейството;
- Подкрепа в училище.

Деца на непълнолетни родители и майки под 18 години

Ражданията на непълнолетни майки под 18 г. за 2020 в община Руен е 6,85% е средно 15 деца годишно.

Голяма част от децата на непълнолетни родители живеят в обособени ромски махали в селата, (Руен, Вресово, Ябълчево, Просеник и Ръжица).

Необходимо е специално внимание към непълнолетните майки за превенция на изоставянето, изграждане на родителски капацитет и подкрепа; продължаване на образованието и развитие на професионална квалификация, включване на пазара на труда.

Деца в многодетни семейства

Най-голям е броят на децата в многодетни семейства в селата , в които има компактно ромско население – Руен , Просеник, Ябълчево, Ръжица и Вресово.

Децата в многодетни семейства са част и от групата на нередовно посещаващите училище, както и от ранно отпадащите. За да се даде възможност за социално включване и за да имат равен шанс е необходимо на тези деца да им се осигури достъп до качествено образование. Паралелно обхващането на децата на многодетни семейства в ранна възраст в детска градина и в целодневна форма на организация на образованието, ще подпомогне в отглеждането им социално слабите родители.

Деца с противообществени прояви

Децата с противообществени прояви и поведенчески проблеми биха могли да се изведат като отделна целева група. По данни на МКБППМН броят на възпитателните дела през 2019 -2020г. са 20. Поведенческите проблеми, определени от представителите на ДСП и МКБППМН са: агресия, използване на алкохол и неправоспособни водачи, кражби, побой.

Агресията между децата в училище беше като отделен проблем.

Идентифицираните нужди в тази посока са:

- ✓ да бъдат изслушвани и разбирани децата относно причините за извършените прояви;
- ✓ да се промени модела на интервенция – насилието да бъде оценявано като симптом за проблем, а не като причина за наказание;
- ✓ да се популяризира сред децата разпознаването на насилието и да се изградят умения за избягване на риска от насилие и агресия.

Факторите, водещи до различни противообществени прояви и поведенчески проблеми на децата са: ниския родителски контрол, раздялата в семейството – при разведени родители или родители в чужбина, бедност, безработица.

Идентифицираните нужди за превенция на поведенческите проблеми при децата са:

- Осигуряване на подкрепа от родителите и намаляване на агресията в семейната среда;
- Ангажиране на свободното време на децата;
- Осигуряване на подкрепата на психолог при нужда.

Пълнолетни лица с увреждания

В община Руен потенциалните потребители на социални услуги предоставяни в семейна среда са 2252 лица с увреждания с различна степен на намалена работоспособност, от които 278 лица са с 90 и над 90 на сто трайно намалена работоспособност .

Лица със сензорни увреждания за 2020г. – 150 бр. по данни на ДСП;

Лица с множествени увреждания за 2020г. – 0 бр. по данни на ДСП;

Лица с умствена изостаналост за 2020г. – 214 бр. данни на ДСП;

Лица с психични заболявания за 2020г. – 1513 бр. по данни на ДСП;

Лица със физически увреждания за 2020г. – 1077 бр. по данни на ДСП;

това е рискова група на която трябва да се обърне внимание. Могат да бъдат изведени някои проблеми:

- Липса на транспорт от селата към общинския център,
- Липса на дневна/почасова грижа;
- Недостиг на здравни услуги – рехабилитация;
- Изолация от пазара на труда и необходимост от
- обучения за активно включване на пазара на труда;
- Подкрепа в общността за подобряване на контактите и общуването;

2.5 Оценка на социалните услуги в община Руен

От ноември 2002 год.до 2009 г Дирекция „Социално подпомагане»Руен предостави социални услуги в общността по Националната програма „Асистенти на хора с увреждания", дейност „Личен асистент», както следва:

- М.ноември 2002год.- наети 5 лица по НП"СПОЗ"дейност „Личен асистент"
- 2003 год.- наети 51 лица по НП «ОСПОЗ», дейност«Личен асистент»
- 2004 год.- наети 69 лица по НП «ОСПОЗ», дейност«Личен асистент»
- 2005 год.- наети 68 лица по НП «АХУ» , дейност«Личен асистент»
- 2006 год.- наети 65 лица по НП «АХУ» , дейност«Личен асистент»
- 2007 год.- наети 47 лица по НП «АХУ» , дейност«Личен асистент»
- 2008 год.- наети 37 лица по НП «АХУ» , дейност«Личен асистент»
- 2009 год.- наети 36 лица по НП «АХУ» , дейност«Личен асистент»

От 2009 да 2019 година предоставени са социални услуги в общността по Национална програма «Асистенти на хора с увреждания», дейност «Личен ассистент.

По данни на ДСП Руен в 2019 год са назначени общо 95 лица по НП«Асистенти на хора с увреждания», дейност «Личен ассистент.

Средногодишния брой лица включени в дейност „Личен асистент"е **47,** бр. за посочения период, което покрива 23% от нуждаещите се от постоянни грижи хора с увреждание, а останалите 77% нямаха възможност за включване поради съществуващите ограничителния условия за достъп в нея. Опитът на Д „СП" Руен в предоставянето на социалната услуга „Личен асистент"показва, че тя е със силен социален ефект и е от голямо значение за хората с увреждания и техните семейства от Община Руен, т.к тя дава възможност на лицата и децата с увреждания и тежко болните хора, които немогат да се самообслужват да получат качестени грежи в семейна среда и да постигнат социална адаптивност в рамките на съществуващата инвалидност. Осигуря заетост на членовете на семействата, в които има лица/деца с увреждания.

- През 2009 г. Община Руен предоставяше социална услуга „Домашен помощник" по НП „СУСС" по часово ня 20 потребители.Д"СП"-Руен предоставяше непрекъсната информация за общината за чакащите за услугата „Домашен помощник"
- През 2010 г. Община Руен кандидатства с Проект по ОП"РЧР" Фаза3 – Домашен помощник за 90 бенефициенти. От м.март 2010г. 45 лицап трайни увреждания ползват социална услуга „Личен асистент" по проект „Социална услуга за качествен живот фаза-2" на ДСП-Руен.
- През 2011г. Община Руен кандидатства с проект по:

  - ОП"РЧР" – „Нов избор – развитие и реализация" – 30 бенефициенти ползват социалната услуга.

  - ОП"РЧР" – Личен асистент 2007-2013 – от 83 бенефициенти се ползва тази социална услуга.

  - НП"ОСПОЗ" и Старт на кариерата

- През 2015г. – наети 300 лица по НП"АХУ", дейност „Личен асистент"
- В месец юни 2016г. на територията на община Руен е създаден „Център за почасово предоставяне на социални услуги в община Руен", по процедура на директно

предоставяне набезвъзмездна финансова помощ BG05M9OP001-2.002 "НЕЗАВИСИМ ЖИВОТ"на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2014-2020г. В Центъра беше назначен персонал за управление от следните специалисти:Управител, Социален работник,Психолог и Медицински специалист,25 бр.Лични асистенти и 25 бр.Домашни помощници.

- На 01.04.2018г.Община Руен, като партньорска органицзация сключи с Агенция за социално подпомагане договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура BG05FMOP001-3.002 „Осигуряване на топъл обяд".

- Обществена трапезария 1 – за 1 500 представители на целевата група,за периода от 23 месеца, в рамките на 700 календарни дни.
- Предоставянето на топъл обяд включваше предоставяне на топла храна за обяд – супа, основно ястие и хляб.
- Срокът за изпълнение на Договора е 20.04.2020г.
- Основна целева група:

➢ Лица и семейства на месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане;

➢ Лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях, установено от съответната дирекция „Социално подпомагане";

➢ Семейства и самотно живеещи пенсионери, които имат ниски доходи и не могат да се издържат с тези доходи и имуществото си;

-

- През 2021г.Община Руен разкрива нова социална услуга „Асистентска подкрепа", като държавна делигирана дейност.Тя се продоставя на 63 лица от 23 асистента

  Асистентската подкрепа се предоставя за:

  - лица в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване, които нямат определена по съответния ред степен на намалена работоспособност
  - деца с трайни увреждания и пълнолетни лица с трайни увруждания с определена чужда помощ, които не ползват асистентска подкрепа, помощ за осигуряване на асистентска подкрепа или за които не се получава помощ за грижа в домашна среда по реда на друг закон.

На 23.07.2021г. Кметът на Община Руен и Ръководителят на Упрвляващия орган на Оперативна програма"Развитие на човешките ресурси"2-14-2020г., сключиха Административен договор за безвъзмездна финансова помощ на проект „Патронажна грижа"в Община Руен, по Процедура Патронажна грижа, от приоритетна ос 5"Подкрепа за преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възтановяване на икономиката на ОП"Развитие на човешките ресурси"2-14-2020г**.**

Целта на проекта е да се осигури подкрепа чрез преодоляване на патронажни грижи за възрастни хора и лица с увреждания чрез социални услуги, делигирана от държавата дейности във връзка с разпространението на COVID-19

Анализ на човешките ресурси за предоставяне на услуги

Основни изводи и препоръки за предоставените социални услуги и оценката на потребностите

От направения ситуационен анализ и оценката на потребностите се изведоха следните приоритетни услуги, които могат да се развият и продължават развитието си на територията на община Руен.

„Мобилни социални услуги".

„Домашен помощник".

„Личен асистент".

Проведените анкети и осъщественият мониторинг сред потребителите доказват, че тези услуги са от предпочитаните, тъй като се предоставя по домовете на лицата.

Положителни черти на тези форми на социални услуги са следните**: услугата се предоставя без откъсване на потребителите от домашната среда, мобилност, възможност да се предоставя във всяко населено място.**

Приоритетно вниманието на общинското ръководство ще е насочено към развитието на социалните услуги в общността и по-точно мобилни услуги. Различните нови и алтернативни форми, които се внедриха през последните години в страната по безспорен начин доказват, че са значително по-подходящи за малките и отдалечени населени места и точно там ще оказват съществено влияние върху качеството на живот на рисковите групи, като се съобразяват с:

- Териториално разпределение в общината
- Съотношение между услугите в общността и специализирани институции
- Съотношение между услугите в семейна среда и резидентната грижа
- Степен на развитие на услугите за превенция на риска от социално изключване
- Характеристика на спектъра / многообразието на видовете услуги
- Достъпност на услугите
- Обхват на услугите, предоставяни от външните доставчици
- Услугите за деца:
- Степен на развитие на услугите в общността, превенция
- Оценка на покритието на целевите групи от наличните услуги – съотношение между отделните населени места в общината
- Изводи за специализираните институции за деца
- Заключения за качеството на услугите за деца и съответствие с реалните потребности
- Идентифицирани дефицити / липси на услуги
- Услугите за възрастни и стари хора:

Подходящи други услуги, които биха могли да посрещнат нуждите на анализираните рискови групи са:

"Център за обществена подкрепа" –

Ще изпълнява превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения на самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви.

"Обществени трапезарии" – ще задоволяват потребностите от храна за хора, които не могат да си я осигуряват сами.

„Домашен социален патронаж"

Изброените услуги са най-подходящи в мобилен вариант за Община Руен, поради разпръснатостта и отдалечеността на населените места и затруднения транспорт към общинския център.

„Конкретни препоръки за развитието на услугите":

- За деца и семейства с деца в риск
- За пълнолетни лица и хора с увреждания
- За стари хора - на проектното съдържание на програмата

Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги

3.Визия и цели

3.1.Визия:

Общинската стратегия за социалните услуги цели да превърне община Руен в регион с достъпни, разнообразни и качествени социални услуги, които допринасят за подобреното качество на живота, максималната самостоятелност, пълноценната реализация и грижа за индивидите и общностите в риск.

Стратегията следва основните човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита на правата на човека и основните свободи, и за правата на детето. Основната **ценност** е човекът и правото на всяко човешко същество да развие максимално своите възможности, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение /хоризонталната политика но Европейската общност/.

Ключовите приоритетни направления на Общинската стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на основни критични социални проблеми на жителите на община Руен.

3.2.Ценности и принципи

Основна ценност е всяко човешко същество със своята уникалност на възможностите за реализация /без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение/. Чрез общинската стратегия община Руен се присъединява и към европейските принципи на хуманност и солидарност като **осигурява достъпни и качествени социални услуги в общината, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи.**

Ценности:

- Уважение и признание на достойнството на всеки човек, общност и група;
- Толерантност и закрила от дискриминация, признаване на различията като ценност и ресурс за развитие;
- Благосъстояние на децата и на всички жители на община Руен;

- Гражданско участие в планирането и в наблюдението на изпълнението на Общинската стратегия;
- Зачитане на равнопоставеността на половете при планирането и достъпа до социални услуги.

При разработването на стратегията са следвани следните **принципи и подходи на планиране**:

Принципи:

- Планиране с участието на всички заинтересовани страни;
- Съответствие с реалните нужди на групите в риск;
- Изпълнимост и приложимост на планираните интервенции;
- Гъвкавост при определянето на съдържанието на планираните услуги и мерки.

Подходи:

- Планиране на социални услуги, които отговарят на реалните нужди на рисковите групи;
- Осигуряване на най-добрия интерес на потребителя чрез индивидуализиране на оценката и на грижата за потребителя;
- Осигуряване на възможности за равен достъп до услуги на всички жители на община Руен и достигане на услугата максимално близо до местоживеенето на потребителите;
- Максимален достъп до услуги в отдалечените населени места чрез мобилност на услугите, иновативност и гъвкавост в планирането и управлението;
- Интегриран подход към решаването на проблемите на целевите рискови групи;
- Пълнота в обхващането на рисковите групи;
- Гражданско участие в планирането и в наблюдението на изпълнението на Общинската стратегия;

3.3 Направления и приоритети на стратегията

Приоритетните направления на Общинската стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на ключови социални проблеми на жителите на общината. Приоритетните направления са групирани в две посоки - отнасящи се до съдържанието на социалните услуги и до начина на функциониране и изпълнение на услугите и мерките за социално включване.

Избраните приоритетни направления **за съдържанието на социалните услуги** включват:

- **Превенция и услуги за деца и семейства в риск**

Международната и Българската практика показват, че инвестирането в развиване на услуги по превенция на общинско ниво е ефективно по отношение на ранна реакция и предотвратяване на проблеми и по отношение на вложените средства, които са много по-малко за един ползвател в сравнение с услугите, които интервенират спрямо изявили се проблеми.

Поради това, приоритетно направление на общинската стратегия е развиване на услуги по превенция на рискови фактори, ситуации, събития, които могат да водят до или да задълбочават социална изолация и изключване. Тези услуги ще бъдат максимално мобилни, за да могат да обхванат максимално голям брой ползватели. Услугите в това направление са насочени към подкрепа на семействата и индивидите за оставане в тяхната семейна и домашна среда, развитие на индивидуалните и общностни умения и ресурси, превенция на противоправно поведение, социална маргинализация.

- **Деинституционализация и превенция на настаняването на деца**

Намаляване на дела на децата, настанени в специализираната институция за деца .

- **Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение**

Стратегията ще допринесе за създаването на добър модел на грижи за хората в неравностойно социално положение, осигурявайки достъп до качествени социални услуги в общността, така че нуждаещите се да не напускат собствения си дом и общност, подобряване достъпа до качествени здравни услуги и образование, както и интегриране на пазара на труда.

- **Грижа за старите хора**

Създаване на условия за предоставяне на грижи за старите хора, насочени към повишаване качеството на живот на хората от третата възраст, като се съблюдава принципът за независим живот в семейната среда или в близост до нея. Услугите, отличаващи се с домашна атмосфера, са съобразени с индивидуалните потребности, желания и условия на живот.

Функционалното приоритетно направление, което подпомага ефективното изпълнение на основните дейности в Общинската стратегия, обхваща:

- **Развитие на човешките ресурси в социалната сфера**

Развиването на нови социални услуги и подобряването на качеството на мрежата от социални услуги, въвеждането на принципи на работа и взаимодействие, насочени към ефективност и ефикасност, добро управление изискват въвеждането на общинска политика за развитие на човешките ресурси в услугите и общинската администрация чрез обучения, супервизия и различни форми на подкрепа. Предвижда се развитие на механизми и стимули на общинско ниво за подкрепа на доставчиците на социални услуги за непрекъснато повишаване на качеството на социалните услуги.

В процеса на планирането недостигът на квалифициран персонал за разкриване на социалните услуги е идентифициран като един от основните рискове за реализацията на стратегията. Затова изграждането на необходимия капацитет за управление и за предоставяне на социални услуги се очертава като крайно необходима мярка – условие както за изпълнението на планирания обем социални услуги и мерки, така и за постигане на качеството на услугите в съответствие със съвременните стандарти.

- **Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество с цел** повишаване на ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

За осъществяването на визията на Общинската стратегия, във всяко от избраните приоритетни направления са набелязани общи и специфични цели и задачи:

Приоритетно направление 1: **Превенция и услуги за деца и семейства в риск**

Обща цел 1: Предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на деца и семейства в риск. Подкрепа за интегритета на децата и семействата в риск.

- **Специфична цел 1.1.** Развиване на мрежа от социални услуги в общината за подкрепа и социална интеграция на уязвимите семейства и деца, за предоставяне на добра грижа за децата и индивидуално развитие.
- **Специфична цел 1.2.** Създаване на нови социални услуги които развиват и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа.
- **Специфична цел 1.3.** Осигуряване подкрепа за деца с увреждания, отглеждани в семейството.

Приоритетно направление 2: **Деинституционализация и превенция на настаняването на деца**

Обща цел 2: Намаляване на дела на децата, настанени в специализираната институция за деца – ДДЛРГ гр.Бургас и Кошарица

- **Специфична цел 2.1.** Създаване на нова социална услуга от резидентен тип със среда близка до семейната, за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.

Приоритетно направление 3: **Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение**

Обща цел 3: Създаване на условия за социално включване на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи.

- **Специфична цел 3.1.** Разкриване на социални услуги в общността за осигуряване на условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда.

Приоритетно направление 4: **Грижа за старите хора**

Обща цел 4: Подобряване качеството на живот на старите хора във всички населени места в община Руен

- **Специфична цел 4.1.** Развитие на мрежата от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в домашна среда;

3.3.Функционални приоритетни направления

Приоритетно направление 5: **Развитие на човешките ресурси в сферата**

Обща цел 5: Подкрепа на развитието на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните услуги на територията на община Руен.

- **Специфична цел 5.1.** Изграждане на капацитет за управление на социални услуги в общината и доставчиците на социални услуги.
- **Специфична цел 5.2.** Изграждане на капацитет за предоставяне на социални услуги.
- **Специфична цел 5.3.** Развиване на публично-частни партньорства в областта на социалните услуги.

Приоритетно направление 6: **Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество**

Обща цел 6: Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество с цел повишаване на ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

- **Специфична цел 6.1.** Изграждане на капацитет за управление на социални услуги в общината, чрез партньорство между Общинската администрация и Дирекция социално подпомагане.

В Стратегията са описани в детайли мерките, дейностите и индикаторите за постигане на общите и специфични /конкретни/ цели, системата за мониторинг и оценка, отговорностите и ролите на общините и институциите на областно ниво, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни, необходимите ресурси – човешки и финансови, оперативен план с времева рамка за изпълнението на стратегията.

3.4.Основни целеви групи – потребители на услугите в община Руен

Общинската стратегия предвижда социални услуги и мерки за всички жители на общината. Тя ще е насочена към рисковите групи и общности, идентифицирани в анализа на ситуацията.

Стратегията отделя специално внимание на:

- **Деца в специализирани институции.** Децата, отделени от своите семейства, са една от най-уязвимите групи в обществото. Стратегията предвижда комплекс от услуги за извеждане на децата от институциите чрез подкрепа за тяхната реинтеграция в

биологичните и разширени семейства, осиновяване, отглеждане в семейна среда на приемни родители или отглеждане в резидентни услуги, които са близки до семейната среда в ЦНСТ.

- **Деца със специални потребности.** Децата с увреждания и техните семейства изпитват затруднения в своята социална интеграция поради непригодеността на средата за тях – архитектурни, социални, обществени нагласи, образователна система. Услугите и мерките за тези групи ще целят подкрепа за техните семейства и развитие на умения и способности у децата по посока на създаване на условия за интеграцията им.
- **Уязвими семейства с деца.** Подкрепата на семействата, а не само на децата в риск, ще създаде условия за задържане на децата в семействата им и за повишаване на качеството на грижа към тях. Услугите към семействата целят подкрепа за интегритета на семейството и за развиването на уменията и ресурсите за социална интеграция на семейството като цяло и на индивидуалното развитие на неговите членове.
- **Възрастни с увреждания.** Анализната част към Стратегията разглежда в тази група лицата с физически увреждания, лицата с множествени увреждания, лицата с психични заболявания и лицата с умствена изостаналост. Като цяло хората с увреждания изпитват затруднения в своята социална интеграция поради непригодеността на средата за тях – архитектурни, социални, обществени нагласи, образователна система. Липсата на подкрепа за семействата им води до настаняването на значителен брой хора с увреждания в специализирани институции. Услугите и мерките за тези групи ще целят подкрепа за развитие на техните умения и способности и промяна на средата по посока на създаване на условия за интеграцията им.
- **Самотни стари хора.** Последните демографски тенденции в общината показват значителен дял на самотни стари хора, голяма част от които живеят в отдалечени населени места. Те изпитват затруднения в своето ежедневно обслужване, достъпа до здравеопазване и участието в социални мрежи. Услугите за самотните стари хора ще включват подкрепа в тяхното ежедневние за задържането им в обичайната им среда и посрещане на основните им нужди.

Постигането на целите на стратегията в рамките на следващите пет години трябва да подобри качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение. Качествената промяна в ситуацията в община Руен ще бъде измервана чрез система от качествени и количествени индикатори за напредъка в решаването на идентифицираните проблеми.

Ключовите базисни индикатори за промяната в ситуацията ще покажат разликите при сравнението на показателите за настоящия момент с данните към 2015 г. са:

- Развита модерна социална политика в подкрепа на интегритета на семейства и общности в община Руен в съответствие с националните приоритети за деинституционализация и европейските ценности;
- Подобрено равнище на създадени възможности за достъп до услуги на максимален брой нуждаещи се хора;
- Степен на обхващане на пръснати рискови групи чрез развитие на мобилни услуги;
- Промяна на съотношението между грижа за деца в алтернативна семейна среда – към грижа за деца в резидентен тип;
- Предотвратена институционализация на децата в риск от изоставяне;
- Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за старите хора в община Руен с приоритетно обхващане на самотноживеещите в отдалечените населени места;

Ключовите качествени индикатори за успеха на осъществената интервенция в рамките на периода от пет години изпълнение на Стратегията са:

- Осигурена подкрепа за уязвимите семейства и деца чрез комплекс от услуги в община Руен;

- Децата в предучилищна възраст, обхванати в детска градина и от децата в задължителна училищна възраст - в подходяща форма на образование;
- Подобрена грижа за децата, настанени в алтернативни форми на семейна грижа (настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване);
- Създаден капацитет за обхващане на децата с увреждания в различни форми на заместваща, дневна грижа;
- Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент;
- Предотвратена преждевременна институционализация на самотно живеещи стари хора чрез развитите услуги за грижа в домашна среда;
- Повишена информираност / чувствителност на обществеността в общината към проблемите на децата и лицата, настанени в СИ;
- Развити и функциониращи нови за община Руен услуги за деца и семейства, работещи на общинско ниво;

4. Интервенция – социални услуги и мерки

4.1.Функциониране на социалните услуги на общинско ниво: Предвижда се социалните услуги да функционират на две нива – общинско и областно. На всяко от нивата ще бъдат изградени партньорски мрежи. На ниво община услугите включват основно превантивни услуги и мерки. Център на мрежата от социалните услуги за деца и семейства ще бъде центъра за обществена подкрепа. Услугите за възрастни ще бъдат организирани около съществуващият Домашен социален патронаж, който към настоящия момент работи в общината. Максимално да се използват възможностите на Национални и оперативни програми и други източници на финансиране и осигуряване на услугите Домашен помощник и Личен асистент.

4.2.Мерки и дейности по приоритетно направление 1: Превенция и услуги за деца и семейства в риск

Обща цел 1: Предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на деца и семейства в риск. Подкрепа за интегритета на децата и семействата в риск.

Специфична цел 1.1. Разширяване на мрежата от социални услуги в общината за подкрепа и социална интеграция на уязвимите семейства и деца, за предоставяне на добра грижа за децата и индивидуално развитие.

Мярка 1.1.1. Изграждане на обществена кухня/трапезария/

Мярка 1.1.2. Изграждане на Център за обществена подкрепа

Дейностите в ЦОП ще бъдат насочени към превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, развиване на умения на самостоятелен живот, приемна грижа и осиновяване, превенция на отклоняващото се поведение.

Конкретните услуги в Център за обществена подкрепа са: семейно консултиране и подкрепа; консултиране и информиране за проблеми, свързани с развитието на децата от съответната възраст; индивидуални и фамилни консултации в случаи на кризи в семейството; превенция на рисково и асоциално поведение на деца и младежи; подкрепа за професионално ориентиране на деца и младежи; семейно планиране, подготовка за родителстване, работа на ниво родилен дом, психологическо консултиране и рехабилитация, обучения в умения за самостоятелен живот, превантивни програми на ниво училище, информационни кампании, оценяване, обучение, наемане и подкрепа на приемни родители, подготовка и подкрепа на

осиновители. Ползвателите на ЦОП ще бъдат насочвани от ОЗД и други свързани структури – медицински професионалисти и лечебни заведения, детски градини и училища, структури от системата на борба с противообществените прояви, общински администрации и др.

Дейност 1.1.1.1. Подкрепа за развитието на социалните ресурси на уязвими семейства.

Тази дейност ще бъде осъществявана съвместно от ЦОП и ДСП, бюрата по труда, образователните структури, структури за професионално обучение, медицински професионалисти и лечебни заведения и общинска администрация. Те включват:

- информиране и консултиране за наличните форми на социално подпомагане и подкрепа, достъп до административни услуги;
- подкрепа и придружаване за достъп до административни и други услуги за социална подкрепа;
- подкрепа за достъп до услуги по професионално ориентиране, квалификация и преквалификация, активни мерки на пазара на труда и заетост;
- подкрепа за достъп до здравни грижи – издирване, подкрепа и консултиране за здравно осигуряване и налични здравни грижи;
- семейно консултиране и подкрепа на семействата за преодоляване на семейни кризи и взаимоотношения в семействата, което ще се осъществява от ЦОП в общината.

<u>Мярка 1.1.3.</u> Осъществяване на програми за превенция на всички форми на насилие над и от деца в община Руен и подкрепа на жертвите на насилие.

Дейностите в тази сфера включват създаване на система от мерки за превенция на насилието над деца чрез развиване на техните умения за себеотстояване и защита; намаляване на агресивното поведение и отношения сред децата и предприемане на актове на насилие от страна на деца. Дейностите са насочени и към създаване на чувствителност сред населението и професионалистите за причините и форми за насилие, симптомите на насилие, така че системите за закрила да могат да изградят адекватни мерки за реакция.

Дейностите се осъществяват от ЦОП, ДСП, със съдействието на МКБППМН, органите на МВР и пробационните служби, лечебни заведения, образователни институции, НПО.

Дейност 1.1.2.1. Образователни програми и кампании във всички детски градини и училища, както и в рамките на ЦОП, насочени към превенция на агресивно поведение сред деца, развиване на познание за насилието и неговите симптоми и умения за защита от насилие: провеждане на лекции и дискусии в часа на класа; организиране на междуучилищни прояви и инициативи на общинско ниво.

Програмите и кампаниите ще бъдат осъществявани от детските градини, училищата (учители, педагогически съветници), ЦОП и МКБППМН. Програмите ще използват материали, разработени от ДАЗД, НПО и други организации.

Дейност 1.1.2.2. Обществени кампании за предотвратяване на насилието и други форми на злоупотреба и експлоатация

Програмите и кампаниите ще бъдат осъществявани от ЦОП, общинска администрация, МКБППМН. Темите ще включват различните форми на насилие (физическо, сексуално и психологическо), злоупотреба, експлоатация, тежки форми на детски труд, неглижиране. Те ще са насочени към деца, родители, професионалисти и широката общественост. Програмите ще използват материали, разработени от ДАЗД, УНИЦЕФ, НПО и други организации.

<u>Мярка 1.1.4.</u> Превенция на рисково поведение и подкрепа за преодоляване на последиците от него при деца и младежи.

Услугите са фокусирани върху подкрепата за преодоляване и превенция на рисково поведение при децата и директна работа с деца с рисково поведение: консултиране и подкрепа за деца и семействата им. Планира се организирането на извънкласни занимания и дейности за

деца – спорт, клубове по интереси и др.; образователни програми за правата и задълженията на гражданите и санкциите при нарушаването им; образователни програми за опасностите и последиците от употребата на наркотици и алкохол, тютюнопушене, рисково сексуално поведение и др.

Изпълняват се от училища, ЦОП, МКБППМН, НПО, спортни клубове.

Дейност 1.1.3.1. Образователни програми и кампании в училище, в рамките на ЦОП, услугите за деца на улицата и Превантивно информационния център, насочени към превенция на рисково поведение - агресия, насилие, отклоняващо се поведение, рисково поведение на деца и младежи, здравна и социална просвета против зависимостите: провеждане на лекции и дискусии в часа на класа; организиране междуучилищни прояви и инициативи на общинско ниво.

Дейност 1.1.3.2. Извънучилищни дейности и осмисляне на личното време на децата

Приоритетна необходимост е развитието на разнообразни извънучилищни дейности като клубове по интереси, ателиета, детски работилници, занимания със спорт и изкуство, които се осъществяват от училища, читалища, общината. Осъществяване на кампании за здравна просвета, организирани от експерти в общинска администрация.

Дейност 1.1.3.3. Работа с деца извършители на противообществени прояви и с рисково поведение за подкрепа на децата в развиване на про-социално поведение. Включва индивидуални и групови програми с децата и техните семейства. Осъществяват се от ЦОП и МКБППМН.

Специфична цел 1.2. Създаване на нови социални услуги които развиват и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа.

<u>Мярка 1.2.1.</u> Предоставяне на подкрепа на роднините и близки, които са поели грижата за дете. Увеличаване на броя на децата, настанени в такава форма на грижа отделени от биологичните семейства.

Тази мярка включва съвместни дейности на ЦОП и ОЗД за настаняване в семейства на близки и роднини на деца от СИ и деца в риск от изоставяне. Настаняването при близки и роднини и осиновяването осигуряват устойчива семейна грижа за детето и трайно решаване на проблема за бъдещето на изоставените деца.

Дейност 1.2.1.1. Подкрепа за семействата на роднини и близки, които отглеждат деца като мярка за закрила. Предоставя се от ЦОП в общината и включва:

- Подкрепа на роднини и близки при поемане на грижата за новородени и по-големи деца, чиито родители заявяват намерение за изоставяне;

<u>Мярка 1.2.2.</u> Широко развитие на приемната грижа и включване по 1 работещо приемно семейство годишно.

Тази мярка включва развиване на приемна грижа в рамките на ЦОП в общината. Към момента приемната грижа все още не е държавно-делегирана дейност. Центъра за обществена подкрепа ще изпълнява дейности по информационни кампании, оценка, обучение, назначаване и подкрепа на приемни семейства. В развитието на приемната грижа ЦОП работят в тясно партньорство с ОЗД за определяне на децата за настаняване и осъществяване на процеса на напасване между дете и семейство.

Дейност 1.2.2.1. Развитие на дейности по приемна грижа в ЦОП. Дейностите включват:

- Провеждане на кампании и информационни срещи: информационни кампании за популяризиране на приемната грижа на общинско ниво, подготовка на обучителни материали и обучение на приемните родители в цялата община;
- Подбор, обучение и оценка на кандидат приемни родители.
- Наемане на професионални приемни родители;

- Подкрепа за приемните семейства в процеса на напасване;
- Наблюдение и подкрепа на приемното семейство.

Мярка 1.2.3. Развиване на услуги в подкрепа на кандидат-осиновители, осиновители и осиновени във всички населени места на общината.

Дейност 1.2.3.1. Обучение и подготовка на кандидат осиновители. Обучението и подготовката се предоставя от ЦОП в общината на кандидат-осиновители, насочени от ОЗД и по собствено желание. Включва форми на индивидуална и групова работа.

Дейност 1.2.3.2. Подкрепа на осиновители и осиновени, осъществена от ЦОП в общината при насочване от ОЗД и самостоятелна заявка от семейството. Тази дейност включва:

- Подкрепа и мотивиране в следосиновителния период;
- Формиране на групи за подкрепа на осиновители и осиновени деца;
- Подкрепа в периода на прием на осиновеното дете в семейството – подкрепа в ежедневните грижи.

Специфична цел 1.3. Осигуряване подкрепа за деца с увреждания, отглеждани в семейството.

Мярка 1.3.1. Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава заместваща грижа - дневна и почасова грижа за децата с увреждания, отглеждани в семейна среда.

Бъдещото развитие на дневната и почасова грижа изисква да се спазват принципите на гъвкавост на услугите и съответствие с конкретните индивидуални потребности на децата и семействата, както за социализацията на децата с увреждания, така и за осигуряването на възможност за техните родители да работят.

Мярка 1.3.2. Подкрепа за родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството

Дейност 1.3.3.1. Разширяване на програмите, които предлагат домашни грижи:

- Личен асистент;
- Социален асистент;

Необходимият брой места за услуги ще се определя всяка година от общината чрез консултации с ОЗД и социалната услуга ЦОП. Предвижда се община Руен да осигури финансиране чрез националните и оперативни програми за разкриването и развиването на този тип социални услуги в общността с цел да отговори на заявените потребности на семействата.

Дейност 1.3.3.2. Изграждане на Дневен център за деца с увреждания. Центъра ще предоставя комплекс от социални услуги, които създават условия за цялостно обслужване на децата имащи съответните потребности /деца с двигателни,логопедични,зрителни,слухови,с лека форма на уствена изостаналост/. Ще функционират следните кабинети: зала за двигателна рехабилитация, логопедичен кабинет, кабинет за мануална терапия, кабинет за арт терапия , кабинет за работа с психолог.

Дейност 1.3.3.3. Предоставяне на подкрепа за семейства, в които се отглеждат деца със специални потребности:

- Почасови услуги за деца – гледане вкъщи, придружаване до детски заведения;
- Услуги за подпомагане в ежедневните грижи на родители, които отглеждат деца със специални потребности;
- Услуги, свързани с материално подпомагане за деца със специални потребности в случаи на тежки социални проблеми;
- Консултации и формиране на групи за взаимопомощ.

Услугите ще се предоставят от ЦОП в общината, съвместно с общинска администрация, лечебни заведения, дирекция “Социално подпомагане”, НПО и граждански инициативи.

Дейност 1.3.3.4. В период до 2020 г. в община Руен да се потърси възможости за осигуряване на специализирнан транспорт за хора с увреждания с платформа за инвалидни количики, за деца и възрастни от общността. С цел осигуряване на достъпност до обществени услуги, посещение на детска градина, училище, медицински и други услуги.

4.2.Дейности по приоритетно направление 2: Деинституционализация и превенция на настаняването на деца

Мярка 2.2.1 Насочване на деца в център за настаняване ат семеен тип /ЦНСТ/ изградени на територията на област Бургас.

4.3.Дейности по приоритетно направление 3: Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение

Обща цел 3: Създаване на условия за социално включване на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи.

Специфична цел 3.1. Разкриване на социални услуги в общността за осигуряване на условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда.

Мярка 3.1.1. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.

Спектърът на тези услуги обхваща както ежедневни дейности вкъщи (като помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване), така и предоставяне на дневни и почасови услуги извън дома (дневни центрове и алтернативни форми на заместваща грижа).

Дейност 3.1.1.1. Разширяване на обхвата на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания като домашен помощник, социален и личен асистент чрез продължение на националните програми (ДП, СА, ЛА).

.

Дейност 3.1.1.2. Изграждане на Дневен център за възрастни с увреждания. Дейноста на ДЦВУ ще се състои в предоставянето на дневни и /или почасови услуги на лица с различни увреждания, живеещи в семейна среда. Осигурява се цялостно обслужване през деня, свързани с предоставянето на храна, задоволяване на ежедневните, здравните, образователните и рехабилитационните потребности, както и организация на свободното време.

Мярка 3.1.2. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания.

Дейност 3.1.2.1. Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини, фирми и др.

Дейност 3.1.2.2. Дейности на ДБТ, общината и местни НПО за предоставяне на достъп до доходи, заетост, професионално ориентиране и професионална квалификация (преквалификация), обучение и практически умения и др. за лицата с увреждания с право на работа.

Дейност 3.1.2.3. Прилагане на общински и национални мерки за осигуряване на по-широки възможности за самостоятелен живот – обучение на хората с увреждания, жилище, доходи, достъп до услуги и подпомагане.

2.4. Дейности по приоритетно направление 4: Грижа за старите хора

Обща цел 4: Подобряване качеството на живот на старите хора във всички населени места в община Руен.

Специфична цел 4.1. Развитие на мрежата от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в домашна среда;

Мярка 4.1.2. Разширяване на услугите в домашна среда чрез увеличаване на капацитета на услугите домашен помощник, социален и личен асистент.

Предоставянето на социални услуги в посока обгрижване в домашна среда ще позволи на старите хора по-дълго да живеят в своя дом и в своята семейна среда, както и ще предотврати настаняването им в специализирани институции.

Дейност 4.1.2.1. Осигуряване и доразвиване на услугата Домашен помощник по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси".

Дейност 4.1.2.2. Осигуряване и доразвиване на услугите Социален и Личен асистент по Национални програмаи и Оперативни програми.

Мярка 4.1.3. **Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за стари хора.**

През периода на изпълнение на Общинската стратегия ще се положат целеви усилия за подобряване на услугите в общността за дневна грижа за старите хора чрез повече гъвкавост, адаптиране към индивидуалните потребности на всеки човек, предоставяне на възможности за избор на пакетни услуги от страна на старите хора по отношение както на честотата на посещаемост, така и на видовете ползвани услуги. Дневните центрове са основната форма на социална услуга в общността, предлагаща храна, дневна грижа и възможности за общуване. Освен тях, клубовете на пенсионера и други подобни форми на услуги също осигуряват за старите хора възможности за разнообразяване на ежедневието, общуване, споделяне на придобит опит, възможности за осмисляне на живота и достойни старини.

Дейност 4.1.3.2. Продължаване на общинската подкрепа за дейностите на Клубовете на пенсионера, предоставящи възможности за общуване и социален живот на стари хора с относително съхранено здраве и възможности за самостоятелно придвижване.

4.2. Планирани социални услуги и мерки в Община Руен

№	Услуга, вид Превенция	Потребители		Капацитет		**Община Руен**	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2021	2025	Съдържание – основни дейности, фокус на услугата		
направление 1: Услуги за превенция								
1	**ЦОП** *(ДДД)*	Деца и семейства в риск, Деца от СИ, изоставени деца	Всички населени места в общината	0	30	Специализирано звено за Ранна интер-венция на изоставяне на новородени деца; Развиване на Приемна грижа на областно ниво; Осигуряване на семей-на среда за деца, лишени от родител-ска грижа; Превенция на изоставянето	община Руен	нова за планиране и изграждане след 2021 г.
направление 2: Деинституционализация на грижите за деца								
2	**Приемна грижа**	За деца в риск и от СИ – ДДЛРГ и ДМСГД	община Руен	0	0	извеждане на деца, отглеждани в СИ в резидентна грижа семеен тип и деца в риск.	Община Руен	Нова за планиране след 2021 г.
направление 3: Социално включване на общности в неравностойно положение и уязвими групи								
4	**ЦСРИ** (ДДД)	За лица с увреждания	община Руен	0	30	Медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, трудотерапия. Умения за самостоятелност	община Руен	нова , за планиране след 2021 г.
5	**Център за за обществена подкрепа и почасово предоставяне на социални услуги в Община Руен /ЦОПППСУ/**	1.Хора с увреждания и техните семейства; 2. Хора над 65 г. с ограничения или в невъзможност за самообслужване;	община Руен	240	400	Осигуряване на достъп до интегрирани услуги, според специфичните потребности на човека в неравностойно положение въз основа на индивидуална социална оценка чрез подкрепа за дейността на съществуващи и създаване на нови Центрове за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда,	община Руен	За разширяване

						в т.ч. подкрепящи и интегрирани междусекторни услуги.		
6	**Домашен социален патронаж**		Община Руен	0	150		Община Руен	нова за планиране и изграждане след 2021
7	**Обществена трапезария**		Община Руен	0	150	.	Община Руен	нова за планиране и изграждане след 2021
направление 4: Грижи за старите хора								
8	**Личен асистент** *услуга в общност-та по национална програма и ОП"РЧР"*	Лица с увреждания или Стари хора с трайни увреждания, или с тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Община Руен	0	100	Осигуряване на грижи в семейна среда на старите хора, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, като успоредно се осигурява заетост на лицето от семейството, което го обгрижва	Във всички населени места от общината	За разширяване
9	**Социален асистент** - *услуга в общността по нац. програма ОП"РЧР"*	Лица с увреждания или Самотни стари хора с трайни увреждания, или в тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	община Руен	0	100	Осигуряване на грижи в семейна среда на самотни стари хора, които поради различни ограничения от здравосло-вен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Във всички населени места от общината	За разширяване
10	**Домашен помощник** - *услуга в общност-та по национална програма ОП"РЧР"*	Лица с увреждания или Самотни стари хора с трайни увреждания, и/или в силно нарушено здравословно състояние, които не могат или са затруднени да се обслужват сами и да орга-низират ежедневния си бит	община Руен	0	100	Осигуряване на грижи в семейна среда на самотни стари хора, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот. Помощ при организирането на ежедневни битови потребности.	Във всички населени места от общината	нова за планиране за 2021 г.

Оперативен план с времеви график за изпълнение на Общинската стратегия 2016 - 2020

№	Услуга / дейност / мярка	местоположение	2021	2022	2023	2024	2025	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
1	ЦОП *(ДДД)*	община Руен				.....	…… .	Общ. бюджет, ддд	Общини и доставчик
2	**ЦСРИ** (ДДД)	община Руен				.		Общ. бюджет, ддд	Общини и доставчик
3	**Домашен социален патронаж**	Община Руен						Общ. бюджет, ддд	Общини и доставчик
4	**Обществена трапезария**	община Руен						Общ. бюджет, ддд	Общини и доставчик

[1] Периодът на изграждане и подготовка за стартиране (или трансформиране) на услугите е отбелязан с ..... във времевия график

[1] Периодът на предоставяне на социални услуги за потребителите е отбелязан с ..... във времевия график

[1] За краткост използваме "ддд" като съкращение за Държавно делегирана дейност

Раздел В: План за действие

5.Управление и координация на изпълнението на стратегията

5.1.Структури за координация на областно и общинско ниво

Ролите и задачите на **общините**, институциите на областно ниво, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

Областният управител отговаря за изпълнението на "Стратегията за развитие на област Бургас", неразделна част от която е Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Бургас Планирането на общи мерки на областно ниво и на съвместни дейности в няколко общини, прави фигурата на областния управител ключова за осигуряване на съответствие между националните и местните интереси и за координацията между специализираните териториални звена на централното държавно управление по отношение прилагането на секторните политики. При управление на регионалното развитие, областният управител има ясно определени отговорности и правомощия, които упражнява еднолично, чрез областната администрация или като председател на областния съвет за развитие. Областният управител разполага със значителна

оперативна самостоятелност и многопластови функции и се явява ключова координираща фигура между управленските нива (държавно – местно; централно – териториално), от една страна, и от друга – между секторните звена на централната изпълнителна власт.

Съгласно определените функции в рамковата нормативна уредба3 , областният управител има следната роля и отговорности в изпълнението на настоящата стратегия:

- Внася проекта на Областната стратегия за развитие на социалните услуги за обсъждане,¬ съгласуване и за приемане от Областния съвет за развитие;

- Подпомага общините на територията на областта при разработването на общинските¬ стратегии за развитие на социалните услуги;

- Подпомага РДСП и кметовете на общини в изготвянето на годишен план за изпълнение¬ на областната стратегия за развитие на социалните услуги;

- Внася годишния план за изпълнение на стратегията за одобрение в Областния съвет за¬ развитие;

- Координира подготовката на проектни предложения за финансиране в съответствие с¬ областната стратегия за развитие на социалните услуги;
- Съвместно с РДСП Бургас подпомага развитието на услуги в общността на¬ междуобщинско и областно ниво, насочени към подкрепа за интегритета на семейства и общности и предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на 3 Закон за администрацията и Устройствен правилник на областните администрации Областна стратегия за развитие на социалните услуги (2011 – 2015) Област Бургас; съдейства на общините за развитие на политики и услуги, насочени към намаляване на дела на хората, настанени в специализирани институции;
- Създава необходимите условия, координира, контролира и сътрудничи с всички¬ заинтересовани страни, за да се повиши ефикасността на услугите и да се осигурят равни възможности на достъп на ползвателите до тях чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

РДСП и ДСП

Регионалните дирекции за социално подпомагане като териториални поделения на АСП в областните центрове провеждат държавната социална политика на ниво област, а Дирекциите "Социално подпомагане" на територията на всяка община по отношение на закрила на детето; рехабилитация и социална интеграция на хората с увреждания и проучване потребностите на населението в областта и в общините от социални помощи и социални услуги.

Държавна агенция за закрила на детето (ДАЗД)

Ролята на Държавната агенция за закрила на детето включва:

- Оказва методическа помощ на областна управа, местни власти и администрация, юридически и физически лица, осъществяващи дейности по закрила на детето и на други държавни органи за реализиране и оценка на техните дейности при осъществяване на планираните социални услуги в областната стратегия за децата;

- Издава лицензи на доставчиците на новоразкрити социални услуги за деца;

- Контролира стандартите и критериите за качество на социалните услуги за деца и семейства.

Общини

Общините отговарят за цялостното изпълнение на областната Стратегия за развитие на социалните услуги на тяхната територия. За тази цел те разработват, приемат и прилагат общинска програма за развитие на социалните услуги и план за действие. Нормативно установено е, че местното самоуправление се осъществява от общинския съвет, а местната изпълнителна дейност - от кмета и общинската администрация. Така или иначе в своята съвкупност те заедно осъществяват местната власт. Областна стратегия за развитие на социалните услуги (2011 – 2015) Област Добрич стр. 90 Местните власти разработват и изпълняват интегрирани политики за развитие на хората в риск на тяхната територия като комбинират ресурсите и координират дейности в сферата на социалното подпомагане, образование, здравеопазване, политики на пазара на труда, водени от интересите и нуждите на групите и хората в риск. Общините са доставчик на социални услуги. Общините развиват интегрирани политики в подкрепа на децата в риск, хората с увреждания и старите хора. Осъществяват годишен мониторинг и оценка на изпълнението й и оценка на нуждите на групите в риск.

Роля и отговорности на Общинския съвет и ПК по ЗСД:

- Обсъжда и приема общинската стратегия / програма за развитие на социални услуги на територията на общината и годишния оперативен план за изпълнението й по предложение на кмета на общината;

- Одобрява докладите за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги по предложение на кмета на общината;

- Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развиват на територията на общината и планирани в Областната стратегия.

- Взема решения, свързани с развитие на СУ на територията на общината (откриване, закриване, разширяване, дофинансиране и пр.)

Решение за развиване на конкретна социална услуга се взема от Общинския съвет, като преди това е било разгледано в съответната постоянна комисия и консултирано по въпросите, свързани с финансирането. Предложението се внася от кмета или от общинските съветници.

Роля на Кмета на общината:

- Организира изработването на общинските програми и планове за развитие на социални услуги на територията на общината и на програмата за реализацията му и след съгласуване с Обществения съвет по социално подпомагане ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;

- Организира разработването на общинските секторни политики и – след гласуването в Общинския съвет – организира цялостното им изпълнение. Кметът и общинската администрация осъществяват съгласуването на дейностите за развитие на социалните услуги с общите хоризонтални мерки за социално включване;
- Ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги;
- След съгласуване с Обществения съвет представя годишен и заключителен доклад за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги за одобряване от общинския съвет;
- Осъществява годишен мониторинг и оценка на изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги и оценка на нуждите на групите в риск.
- Търси възможности и осигурява финансиране от различни финансови източници за реализиране на конкретните общински дейности, планирани в областната стратегия.
- **Обществениият съвет по социално подпомагане и услуги** е консултативен орган към общината за осъществяване на сътрудничество, координация и консултация между община, централни държавни органи и доставчици на социални услуги с цел реализиране на социалната политика в конкретната общината. Неговата роля в изпълнението на стратегията е свързана с:
- -Обсъждане на областната стратегия и осъществяване обществен контрол върху развитието на социалните услуги и инициативи, съобразно стратегията;
- Стимулиране на партньорството между местната власт и доставчиците на социални услуги за реализиране на планираните дейности в стратегията на територията на общината.
- Местните власти носят конкретни отговорности също за инициирането и изпълнението на хоризонталните политики и мерки за социално включване. В този контекст, общините поемат и основната отговорност за изпълнението на мерки за социално включване, предвидени в Стратегията, например:
- Координират и инициират развитието на програми за повишаване на родителския капацитет, задържане на децата в училище, повишаване на качеството на образование и превенция на рисково поведение на деца съвместно с училищата и центровете за обществена подкрепа;
- Отговарят и осигуряват условия за обхващане на всички деца на територията на общините в подготвителни групи и класове, гарантират спазването на задължителното изискване за записване на ученици в първи клас след завършена предучилищна подготовка в общинските училища;
- Координират и инициират развитието на програми в училищата за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи, както и за наваксване на образователни пропуски;

- Развиват смесени социално образователни услуги в Центровете за обществена подкрепа за превенция на отпадането и задържане на децата в училище;
- Развиват интегрирана политика за подкрепа на хората в пенсионна възраст чрез комбиниране на ресурсите на Домашен социален патронаж, националните и оперативните програми за предоставяне на грижи в домашна среда и за осигуряване на заетост, клубовете на пенсионера и читалища; Разширяват функциите на патронажа и развиват мобилни екипи за предоставяне на домашни грижи;
- Осигуряват условия за посещаване в масови детски градини и училища на деца с увреждания, включително с осигуряване на транспорт и на достъпна среда.

5.2 Система на мониторинг и оценка. Работа на ЗМО

Изграждането на цялостна функционираща система за мониторинг и оценка предполага комплекс от дейности, които се осъществяват на няколко етапа:
- създаване на структура и изграждане на екип;
- развитие на уменията и капацитета за мониторинг и оценка;
- осмисляне и конкретизиране на системата от индикатори;
- планиране и изпълнение на дейности за мониторинг и оценка;
- разпространение на заключенията от мониторинга и оценката и актуализиране на планове и дейности в съответствие с направените препоръки.

Оперативното изпълнение на дейностите изисква да се обособи Звено за мониторинг и оценка (ЗМО) с ясни и конкретни задачи и отговорности, което да разполага относителна независимост от преките изпълнители на услугите и мерките за социално включване.

Структура:

ЗМО ще се създаде като структура в рамките на Областна администрация с участието на РДСП, която да работи в партньорство/в мрежа с териториалните работни групи по общини. Участието и задълженията на РДСП се съгласуват и одобряват от АСП.

Основният екип обхваща 3-4 души на частично време – 2 от Областна администрация Добрич и 1-2 от РДСП, които работят в посочените институции, но които са натоварени с допълнителни конкретни задължения за прилагане на системата за мониторинг и оценка на Областната стратегия. Новите им задължения по мониторинга и оценката се включват в длъжностните характеристики, като се препланира работното им време с оглед поемането на новите отговорности.

Разширеният екип – участници в дейностите по мониторинг и оценка – включва представители на Териториалните работни групи във всяка община от областта, регионален координатор на АСП по ОП „РЧР”, представител на регионалното звено на ДАЗД (Варна) , по 1 представител на ДСП, граждански организации и НПО.
В рамките на стратегията са предвидени специализирани обучения на екипите на ЗМО за усвояване на базисни познания и умения по мониторинг и оценка, събиране и обработване на данни и пр., както обучение през практика и консултации с експерти в процеса на работа.

Задачите и отговорностите на ЗМО се разпределят между двата екипа.
Основен екип**:**
- Координира цялостната дейност по мониторинг и оценка в област Добрич;

- Планира дейностите за мониторинг и оценка – изработва и съгласува дългосрочните и годишните оперативни планове за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегията;

- Изпълнява посещения на място за наблюдение на дейности и социални услуги в общините в областта;

Предоставя консултации и практически съвети на доставчиците на услуги за подобряване на дейностите по места;

- Събира информация на областно ниво и систематизира данните / информацията, подадена от Териториалните работни групи по общини и редовно докладва събраната информация до основния екип;

- Изработва общ годишен мониторингов доклад за изпълнението на Стратегията, който се представя за обсъждане и одобрение на Областния съвет за развитие;
- Заедно с разширения екип формулира ключовите мониторингови въпроси и въпросите, на които трябва да даде отговор междинната и крайната оценка;

- Организира възлагането и провеждането на външна оценка на изпълнението на Стратегията.

Заедно с разширения екип обсъжда заключенията и препоръките от докладите за мониторинг и оценка;

- Организира разпространението на резултатите от мониторинга и оценката сред заинтересованите страни и сред обществеността.

Разширен екип:
- Участва в планирането на дейностите по мониторинг и оценка;

- Участва в дискусии за определяне на ключовите въпроси на мониторинга и оценката и представя коментари по докладите за мониторинг и оценка;

- Събира информация за базовите индикатори по общини;

- Събира и систематизира текуща информация за социалните услуги и дейности;

- Оказва съдействие и логистика за проучвания, оценки, и др. дейности, осъществявани от външни експерти или организации в съответната община;

- Организира дискусии по общини за обсъждане на заключенията и препоръките от докладите за мониторинг и оценка на изпълнението на Стратегията.

Планиране и изпълнение на дейностите за мониторинг и оценка.

Планът за действие по прилагането на системата за мониторинг и оценка предвижда разработване и приемане на:
(а) средносрочни планове за тригодишен и двугодишен период – първият период обхваща 2011-2013 г. и вторият период - 2014-2015 г.;
(б) годишни оперативни планове за дейностите по мониторинг и оценка за всяка година от изпълнението на стратегията.
Средносрочните и годишните планове за мониторинг и оценка се разработват от основния екип на ЗМО, съгласуват се с разширения екип и се внасят за приемане от Областния съвет за развитие като част от годишния отчет по изпълнението на Стратегията и оперативния план за действие през следващата година.

Задължителните дейности по мониторинг и оценка включват:

- Събиране на базови данни за всички индикатори – ще бъде извършено в началото на 2011 година;
- Текущ мониторинг на дейностите – събиране на информация, посещения на място, доклади от мониторинговите посещения;
- Създаване и постоянно актуализиране на база данни на областно ниво с разбивка по общини, територии, теми, рискови групи и пр.;
- Актуализиране, систематизиране и анализ на данните за ключовите базови индикатори за ситуацията;
- Събиране на информация и анализ на индикаторите за прогреса в изпълнението на Стратегията;
- Разработване на годишен мониторингов доклад за цялостното изпълнение на Стратегията;
- Провеждане на междинна оценка на релевантността и ефективността на Стратегията - в края на третата **година от външен екип от експерти.** Заключенията и препоръките от Междинната оценка се използват при планирането на следващия тригодишен период от изпълнението на Стратегията.
- Финална оценка на ефективността и въздействието на Стратегията – провежда се в края на петата година от външен експертен екип. Разпространение на заключенията и препоръките от мониторинга и оценката;
- Разработване и внасяне на предложения за промени/подобрение в приоритетните направления, целите, дейностите на Стратегията.

5.3.Основни партньори. Механизми на партньорството

В този раздел отпада подробното изписване на отговорности и роли на заинтересованите страни - партньори в изпълнението на стратегията, фокусът трябва да бъде в създадените вече координационни механизми, практики за взаимодействие, връзки и др..

Отговорности и роли в изпълнението на стратегията

Ролята и задачите на общината, институциите на общинско ниво доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

ДСП

Дирекция "Социално подпомагане" на територията на община Руен провежда държавната социална политика по отношение на закрила на детето; рехабилитация и социална интеграция на хората с увреждания и проучване потребностите на населението в областта и в общините от социални помощи и социални услуги.

Предвид основните си функции, **ДСП Руен** (с отделите си по Социална закрила и Закрила на детето и Хора с увреждания и социални услуги) сътрудничи в процеса за изпълнението на конкретни задачи при реализирането на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги:

- Прави предложения и изготвя становища за потребностите от социални услуги до кмета на общината.
- Прави предложения до РДСП за откриване, реформиране и закриване на социални услуги, съобразно планираните дейности в стратегията;
- Осъществява сътрудничество между общинската администрация и неправителствени организации във връзка с областната стратегия и предвидените дейности в нея;
- Събира и актуализира данните на базовите индикатори и резултатите от изпълнение на социалните услуги;
- ДСП работи в екип със специализираните институции и доставчиците на социални услуги, за осъществяване на процесите на деинституционализация и реформиране.

ДСП има отношение към всички заложени цели в Стратегията и това са задачи свързани с: идентифициране и насочване на случаи към социални и здравни услуги за ранна превенция; подкрепа на семейства в риск от изоставяне на дете; насочване на семействата на деца със специални потребности към дневни центрове и детски градини за получаване на гъвкава грижа; насочване на семействата на деца със специални потребности за ранна диагностика и навременна интервенция; изграждане на връзка между децата, настанени в СИ и биологично или разширено семейство; реинтеграцията на деца в семейна среда; оказване на методическа подкрепа и съдействие на ЦОП за формиране на мобилни екипи.

Община

Община Руен отговаря за цялостното изпълнение на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги на своята територия. За тази цел тя разработва, план за действие за развитие на социалните услуги на територията на общината. Нормативно установено е, че местното самоуправление се осъществява от Общинския съвет, а местната изпълнителна дейност - от Кмета и общинската администрация. Така или иначе в своята съвкупност те заедно осъществяват местната власт.

Местната власт разработва и изпълнява **интегрирани политики** за развитие на хората в риск на територията на община Руен като комбинира ресурсите и координира дейности в сферата на социалното подпомагане, образование, здравеопазване, политики на пазара на труда, водена от интересите и нуждите на групите и хората в риск. Общината е доставчик на социални услуги. Общината развива интегрирани политики в подкрепа на децата в риск, хората с увреждания и старите хора. Осъществява годишен мониторинг и оценка на изпълнението й и оценка на нуждите на групите в риск.

Роля и отговорности на **Общинския съвет**:

- Обсъжда и приема общинската стратегия / програма за развитие на социални услуги на територията на общината и годишния оперативен план за изпълнението й по предложение на кмета на общината;
- Одобрява докладите за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги по предложение на кмета на общината;
- Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развиват на територията на общината и планирани в Областната стратегия.
- Взема решения, свързани с развитие на СУ на територията на общината (откриване, закриване, разширяване, дофинансиране и пр.).

Решение за развиване на конкретна социална услуга се взема от Общинския съвет, като преди това е било разгледано в съответната постоянна комисия и консултирано по въпросите, свързани с финансирането. Предложението се внася от кмета или от общинските съветници.

Роля на **Кмета** на общината:

- Организира изработването на общинските програми и планове за развитие на социални услуги на територията на общината и на програмата за реализацията му и след съгласуване с Обществения съвет по социално подпомагане ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;
- Организира разработването на общинските секторни политики и след гласуването в Общинския съвет – организира цялостното им изпълнение. Кметът и общинската администрация осъществяват съгласуването на дейностите за развитие на социалните услуги с общите хоризонтални мерки за социално включване;
- Ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги;
- След съгласуване с Обществения съвет представя годишен и заключителен доклад за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги за одобряване от общинския съвет;

- Осъществява годишен мониторинг и оценка на изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги и оценка на нуждите на групите в риск.
- Търси възможности и осигурява финансиране от различни финансови източници за реализиране на конкретните общински дейности, планирани в областната стратегия.

Обществеият съвет по социално подпомагане и услуги е консултативен орган към общината за осъществяване на сътрудничество, координация и консултация между община, централни държавни органи и доставчици на социални услуги с цел реализиране на социалната политика в конкретната общината. Неговата роля в изпълнението на стратегията е свързана с:

- Обсъждане на общинската стратегия и осъществяване обществен контрол върху развитието на социалните услуги и инициативи, съобразно стратегията;
- Стимулиране на партньорството между местната власт и доставчиците на социални услуги за реализиране на планираните дейности в стратегията на територията на общината.

Местната власт носи конкретни отговорности също за инициирането и изпълнението на хоризонталните политики и мерки за социално включване. В този контекст, община Руен поема и основната отговорност за изпълнението на мерки за социално включване, предвидени в Стратегията, например:

- Координиране и иницииране развитието на програми за повишаване на родителския капацитет, задържане на децата в училище, повишаване на качеството на образование и превенция на рисково поведение на деца съвместно с училищата и центъра за обществена подкрепа;
- Отговаря и осигурява условия за обхващане на всички деца на територията на общината в подготвителни групи и класове, гарантира спазването на задължителното изискване за записване на ученици в първи клас след завършена предучилищна подготовка в общинските училища;
- Развива интегрирана политика за подкрепа на хората в пенсионна възраст чрез комбиниране на ресурсите на Домашен социален патронаж, националните и оперативните програми за предоставяне на грижи в домашна среда и за осигуряване на заетост (НПСПОЗ), клубовете на пенсионера и читалища;

Дирекция Бюро по труда

Дирекция Бюро по труда участва в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск и мерки за подкрепа на семействата на групи в риск

Основната роля на **"Бюро по труда"** по изпълнението на стратегията включва:

- Участие в разработването на общински програми за заетост и за обучение на рискови групи;
- Разработване на мерки и програми съвместно с общината за професионална квалификация и включване на пазара на труда на възрастни с увреждания и на роми, живеещи в затворени етнически общности;
- Посредничество между работодатели и безработни от рисковите групи с цел намиране на работа;

- Активно взаимодействие с институциите от други сектори (системата на здравеопазването, образованието и социалните услуги, териториалните органи на изпълнителната власт, органите на местното самоуправление, ръководствата на регионалните структури на представителните организации на работниците, служителите и на работодателите, НПО) при прилагането на общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Руен.

Участие на НПО

Важна роля в изпълнението на стратегията играят НПО – част от тях участват в предоставянето на социални услуги като преки доставчици, други допринасят за прилагането на принципите и философията на Стратегията като представители на гражданското общество и групите в риск в община Руен. Гражданските организации предоставят социални, здравни и образователни услуги на територията на общината и областта за хора в риск. Съвместно с общината, ДСП и гражданите, НПО разработват интегрирани политики и мерки за социално включване. Участват в иницииране и изпълнението на хоризонтални мерки и политики за социално включване като партньори на общината и/или водещи организации за проектите.

НПО участват в актуализирането на Стратегията, в изготвянето на годишен план за действие и в осъществяването на мониторинг и оценка на изпълнението й като подпомагат събирането на данни и оценката на потребностите на крайните потребители

5.4.Основни етапи в изпълнението на стратегията

При описване на етапите на изпълнение на стратегиите да се има предвид, че предстои приемане на Закон за социални услуги и Правилник за прилагането му, което ще е предпоставка за актуализиране на вече приетите Стратегии.

Общинската стратегия за развитието на социалните услуги в Община Руен обхваща 5-годишен период (2016 - 2020), в който се обособяват два етапа с продължителност по 2 и 3 години за изпълнение на стратегията, всеки от които започва с период на подготовка и интензивно оперативно планиране, както следва:

Етап	Период	Дейности
Подготвителен етап	2020, първа половина	✓ Изготвяне и приемане на Общинска стратегия за социалните услуги ✓ Оперативно планиране на интервенцията през първите 2 години ✓ План за действие 2022
Първи етап	2021 - 2022	✓ Изпълнение на дейностите по стратегията
Оценка и препланиране	2022, четвърто тримесечие - 2023, първо тримесечие	✓ Междинна оценка на постигнатите резултати и ефекти от стратегията ✓ Препланиране на следващия тригодишен етап в съответствие със заключенията и препоръките от междинната оценка
Втори етап	2022 - 2024	✓ Изпълнение на дейностите по стратегията
Финален етап	2025	✓ Финална оценка на въздействието от Общинската стратегия

Подготовката за стартиране на Стратегията през първото тримесечие на 2020г. обхваща няколко основни компонента:

1. Формиране на структури, организационна рамка:

- Обособяване на Звено за мониторинг и оценка
- Утвърждаване на процедури за координация на Общинската стратегия.

2. Валидизиране на Областната стратегия на общинско ниво:

- Изготвяне и приемане на Общинска стратегия
- Адаптиране на Стратегията за развитие на социалните услуги към приоритетите, целите и принципите на Областната стратегия за развитие на социалните услуги.

3. Оперативно планиране, създаване на процедури и комуникационни канали за обмен на информаци4. Утвърждаване на ефективно взаимодействие между партньорите и механизми на сътрудничество

6. Ресурси

6.1 Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията

1.1.1 6.1.1 Човешки ресурси за предоставяне на социални услуги

Изграждането на капацитет за реализиране на Общинската стратегия за социалните услуги в община Руен има за цел да повиши административния и организационен капацитет на всички институции - участници в реализацията на стратегията, така че да осигури благоприятна среда, в която хората, ангажирани с нейното изпълнение – от административните позиции (отговорни за планиране на реформирането или разкриването на нови услуги, финансовото им обезпечаване), до специалистите, които директно предоставят социални услуги за рисковите групи, да реализират пълния си потенциал.

В настоящия раздел са представени дейностите и мерките насочени към развитие на капацитета на човешките ресурси, ангажирани както с управлението, така и с предоставянето на съществуващите услуги и целят да осигурят разнообразни възможности за повишаване на професионалната квалификация, обогатяване на опита, въвеждане на иновативни практики в социалната работа, използване на ефективни механизми за осигуряване на участието на хората от рисковите групи в процеса на повишаване на качеството и ефективността на предоставяните услуги. Планирани са и мерки за изграждане на капацитет, свързани с осигуряване на допълнителен ресурс от управленски кадри, специалисти и помощен персонал, който да осигури предоставянето на новите услуги, планирани за разкриване в продължение на целия период на реализиране на стратегията.

В отговор на идентифицираните потребности от развитие на съществуващия капацитет и на база на прогнозиране на необходимите човешки ресурси за новите услуги, заложени в Общинската стратегия, са съгласувани следните цели по **приоритетно направление 5**:

Обща цел 5: Подкрепа на развитието на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните услуги на територията на община Руен.

Специфична цел 5.1. Изграждане на капацитет за управление на социални услуги в общината и доставчиците на социални услуги.

Мярка 5.1.1. Адекватно ресурсно обезпечаване на развитието на отделите, ангажирани с администрирането и управлението и развитието на социалните услуги на територията на община Руен.

Дейност 5.1.1.1. Осигуряване на възможности за непрекъснато обучение, обмяна на опит и добри практики, с цел развитие на капацитета на експертите в общината, ангажирани с управлението на социалните услуги и на доставчиците.

Мярка 5.1.2. Изграждане на капацитет на общинско ниво за кандидатстване по оперативни програми и управление на средства от структурните фондове на ЕС и на други донорски програми.

Дейност 5.1.2.1. Осъществяване на поредица от базисни и надграждащи обучения за представители на екипите, управляващи социалните услуги в общините, представителите на доставчиците, които да осигурят придобиване и надграждане на умения за:

- Познаване, анализиране и ефективно използване на възможностите на съществуващите финансови инструменти от национално финансиране и Структурните фондове на ЕС;
- Подготовка на проектни предложения.
- Управление на проекти и осъществяване на дейности за осигуряване на необратимост и устойчивост на резултатите от проекта.

Мярка 5.1.3. Развитие на професионални умения и опит за гъвкаво и ефективно управление на социалните услуги

Дейност 5.1.3.1. Осигуряване на възможност за обучения, семинари и конференции за обмяна на опит и добри практики, осигуряващи развитие на професионалните компетенции за създаване и прилагане на ефективни системи за управление на човешките ресурси.

Специфична цел 5.2. Изграждане на капацитет за предоставяне на социални услуги.

Мярка 5.2.1. Повишаване на квалификацията и уменията на персонала, директно ангажиран в предоставянето на социални услуги.

Целта на мярката е да се осигури непрекъснато повишаване на капацитета за предоставяне на социални услуги на специалистите и помощния персонал, директно ангажиран в предоставянето на услуги.

Дейност 5.2.1.1. Осигуряване на поредица от обучения за специалистите - социални работници, психолози, специални педагози, рехабилитатори и др., както и за помощния персонал, ангажиран в директното предоставяне на социалните услуги, които да осигурят:

Специфична цел 5.3. Развиване на публично-частни партньорства в областта на социалните услуги.

Мярка 5.3.1. Умения за насърчаване на изграждането на партньорства и работа в мрежа

Дейност 5.3.1.1. Участие в обучения, семинари, работни срещи и др. осигуряващи формиране и развитие на умения за изграждане и поддържане на ефективни партньорства на общинско ниво и работа в мрежа.

Дейност 5.3.1.2. Осъществяване на практика междуобщинско и междусекторно взаимодействие:

- Ефективно взаимодействие между общинска администрация, ДСП и НПО;
- Механизми и подходи за осигуряване на подкрепа от гражданския сектор за общинската стратегия; умения за мобилизиране на потенциала на НПО за управление и предоставяне на социалните услуги, иницииране и изпълнение на мерки за социално включване на общинско и областно ниво;
- Обучения и консултиране за подобряване на условията за включване на НПО като външни доставчици на услуги.

Сравнителна таблица за броя на персонала преди стартирането (2015) и в хода на изпълнението на стратегията (2016– 2020 г.)

Вид на услугата	**Към 31.12.2020 година**		**Период 2021-2025 година**	
	Общ за общината капацитет на услугата	Зает персонал	Планиран Капацитет общо за общината	Необходим персонал
Услуги в общността				
ЦОП	0	0	30	4
ЦСРИ	0	0	0	
ДЦДУ	0	0	0	0
общо	***0***	***0***	***30***	***4***
общо	***0***			
Други резидентни услуги				
общо				
Други общински услуги и социални дейности				
Център за обществена подкрепа и почасово предоставяне на социални услуги	50	4	300	4
Социални (обществени) трапезарии	0	0	150	2
Домашен социален патронаж	0	0	150	2
общо			***600***	***8***
Общо – за всички услуги				

6.2 Финансови и материални ресурси

7.2.1 Източници на финансиране

При определяне на източниците на финансиране се дава приоритет на делегирането от държавата на средства за общината, която е призвана да предоставя социалните услуги съобразно местните потребности. При осъществяване на по-сериозни стъпки в сферата на социалната децентрализация може да се очаква постигането на по-голяма финансова самостоятелност на общината. Ето защо се очаква плавно покачване на местните разходи за социални дейности в абсолютна стойност при запазване на водещата роля на държавно делегираните средства в структурно отношение

Наред с това съществуващите сега утвърдени нормативно социални услуги в близко бъдеще трябва да се променят както по състав, така и по критерии за определяне на конкретния размер на отпусканото финансиране за тяхната издръжка. Първата важна стъпка в това направление би трябвало да стане с приемането на обсъждания минимален пакет от социални услуги с всеобщ достъп, с което би трябвало да се промени конфигурацията на социалните услуги, предоставяни от общините. Промяната се изразява в разширяването на номенклатурата от нови услуги, които общината ще трябва да осигурява на местните общности при осигуряване на съответното финансиране както по линията на държавно делегираните дейности, така и от собствени (местни) източници. Наред с това трябва да се има предвид, че използването на капацитета (на заведенията) като база за определяне на размера на годишното финансиране чрез единен финансов стандарт и сега не е удачно за една част социалните услуги (особено за услугите в общността). В този смисъл трябва да се започне сериозна работа в посока на намирането на адекватни критерии за определяне на единните финансови стандарти, както и на финансирането на социалните услуги (заведения) в променящата се социална среда, когато потребностите на населението от социални услуги ще започне да се насища и намалява по отношение на едни и утвърждаването на други.

Това ще окаже определена модификация на начина на финансиране и определяне на конкретния размер на финансовите средства за конкретните услуги през прогнозния период. Поради високата степен на неопределеност на очакваните последици, и преди всичко утвърждаването на нов модел на финансиране чрез използването на различни критерии при изграждане на финансовите стандарти за някои социални услуги, на този етап трудно може да се предвиди за кои услуги и кога какви променени ще настъпят. Ето защо в разчетите не са включени конкретно определени поименно нови социални услуги с нови стандарти, а се разглеждат като общи средства за нови услуги.

Промените, които се очаква да настъпят във финансирането на текущата издръжка, без съмнение ще засегнат и механизмите за отпускане и усвояване на средства за капиталови разходи. Още повече, че вече се очертават някои пропуски в направленията на действащите оперативни програми, отнасящи се до социалния сектор. След стартиране на новите програми през 2014 г. може да се очаква по-активно и целенасочено да се обвържат целите и задачите с потребностите на населението от социални услуги. В резултат на това една част от недостигащите средства за инвестиции, които държавният бюджет сега не може да осигури, ще могат по-широко да се финансират по мерки на новите програми програми. С оглед на това в общината може да подготвят предварително проекти, които да започнат своята реализация в инвестиционната си част в рамките на прогнозния период.

С извършването на инвестиции ще се разкрият нови услуги (чрез ново строителство) или действащи в момента заведения ще бъдат основно ремонтирани и реконструирани, за да се създадат по-добри условия за предоставяне на социални услуги. Структура на средствата за финансиране на социалните услуги в община Руен.

Основен източник на финансиране издръжката на социалните услуги в прогнозния период е Републиканският бюджет. Освен това, поне през следващите 3-4 години не се очаква общината да може да заделят от собствените си източници допълнителни средства за издръжка на държавно делегираните дейности. Местните източници главно ще се насочват към поддържането и развитието на домашния социален патронаж, другите местни услуги. При благоприятно развитие на икономическата конюнктура и след реално проведена реформа във финансовата сфера, водеща до по-голяма финансова децентрализация, в рамките на стратегическия период може да се очаква общината да отделя от бюджета си средства за подобрено и разширено развитие на предоставяните като държавно делегирани социални услуги

7.2.2 Други необходими ресурси

Важен фактор в развитието на социалните услуги е кадровата осигуреност на действащите и предвидените за разкриване заведения за социални услуги. Необходимо е да се предвидят средства за преквалификация на работещите социални работници и придобиване на подходяща квалификация за тези, които се предвижда да постъпят в сектора на работа през следващия период. Наред с това подходяща квалификация и преквалификация трябва да придобият и общинските служители, които са отговорни за социалните дейности. Така че към групата на обучаващите трябва да се предвидят и работещите сега общински служители, както и предвидените допълнително. Във връзка с това е подходящо да се формират партньорства с обучаващи организации и институции за организиране на обучителни курсове, финансирани по оперативните програми (ОП Развитие на човешките ресурси и ОП Административен капацитет). Всяко обучение трябва да се организира така, че да предхожда стартирането на новоразкривана услуга.

С оглед на териториалното разполагане на социалните услуги, в община Руен трябва да се направи пълен списък на възможните обекти (сгради, помещения и пр.), които могат да се използват за разкриване на социални услуги. Такъв на този етап липсва. Възможните обекти трябва да са съобразени с визията за развитие на социалните услуги, заложена в стратегията, като се елиминира всякакво маргинализиране на тяхното предоставяне.

7. Комуникационна програма

Важно условие за ефективното реализиране на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в Община Руен е политиката за предоставянето на информация до обществеността. Обществеността трябва да получи пълна и обективна информация за всяка стъпка при реализиране на дейностите в стратегията. Реализирането на стратегията ще се съпровожда от различни информационни мероприятия, които ще осигурят нейната публичност, както в процеса на разработване, така и по време на реализация.

7.1 Цели, задачи и методи

Комуникационната програма се основава на следните основни принципи:

- *Прозрачност* – информиране на обществеността за изпълнението на дейностите по Общинската Стратегия за развитие на социалните услуги;
- *Координация* с други стратегии, програми, планове за развитие, изпълнявани от държавната и местната власт;
- *Позитивност на комуникационните послания* – изграждане на климат на доверие и съпричастие с всички заинтересовани страни с оглед на ефективното изпълнение на Общинската стратегия за развитие на социални услуги.
- *Широко междусекторно партньорство*, сътрудничество и екипност в комуникационния обмен.

Достъпност на информацията – достигане на комуникиращата информация до най-голям брой заинтересовани лица

Основните целеви групи са:

- Органи и институции на държавната и местната власт
- Изпълнителни агенции
- Териториални структури на държавните органи и институции
- Неправителствени организации
- Доставчици на социални услуги
- Приоритетни целеви групи на Общинската стратегия за социални услуги
- Потребители на социални услуги
- Лидери на обществено мнение
- Медии
- Широката общественост

Предвижда се включване и делегиране на информационни и комуникационни функции на основните партньори по изпълнение на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги – ***РДСП и Общинската администрация.*** При изпълнението на стратегията ще се търси съгласуване и взаимодействие с всички заинтересовани страни, участвали в разработването на стратегията и за нейното изпълнение. Комуникационната стратегия ще подкрепя инициативи на гражданското общество, стимулирани от Общинската стратегия за развитие на социалните услуги, както и местни НПО, насочени към групи, които трудно могат да бъдат достигнати чрез средствата за масово осведомяване.

Механизмите и подходите, които ще се прилагат при изпълнението на комуникационната програма включват:

- Създаване на устойчива информационна среда чрез ефективно използване на различни начини и форми за комуникиране и промотиране на Общинската стратегия за развитие на социални услуги: пропаганда, PR, лобизъм, групи за натиск, социологически и политологически инструментариуми, изграждане на идентичности, реклама.

- Установяване на приемливи норми и параметри на взаимоотношения между участниците в комуникационния процес – всички заинтересовани страни от изпълнението на стратегията;
- Оптимален избор на агенти на влияние, които ще бъдат включени като медиатори в комуникационния процес и ще работят в партньорство с медиите.
- Изграждане на адекватна и възпроизвеждаща се информационна среда чрез:
    - Подаване на достатъчна информация в общественото пространство;
    - Търсене на отзвук и обратна връзка от комуникиращата информация;
    - Предвиждане на възможности за коригиращи действия;
    - Прецизен избор на отделните информационни фрагменти и разполагането им в пространството на отделните медии с цел възходящо мултиплициране на посланията.

Основни комуникационни техники. Комуникационната програма се основава върху няколко основни форми: директна комуникация, комуникация чрез масовите медии, комуникация чрез Интернет и информационни материали и работа с партньори.

Директна комуникация цели да предостави възможност на заинтересованите страни и на широката общественост да споделят своите мнения, гледни точки и предложения в рамките на дискусии, кръгли маси и дебати. Проблемите в социалната сфера изискват непрекъснат дебат и достигане на гласа на обикновените граждани до отговорните за вземане на политическите решения. Само чрез пряк дебат и комуникация могат да бъдат координирани и хармонизирани усилията на ангажираните с различни секторни политики.

Комуникация чрез масовите медии. Важно е редовното и системно предоставяне на информация относно изпълнението на Общинската стратегия за социалните услуги чрез:

- пресконференции, брифинги и съобщения за медиите;
- неформални работни срещи на водещи редактори с координационното звено, изпълняващо стратегията.
- изготвяне на програми от електронни медии с национално покритие за разпространяване на информация относно популяризиране на визията, целите и приоритетите на Общинската стратегия.

Комуникация чрез Интернет и информационни материали. Поддържане и актуализиране на информацията за Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в уеб сайтовете на партньорите и на заинтересованите страни. Разработване и публикуване на тематични информационни материали съобразени с визията, целите и приоритетите на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги.

Целта на комуникационната програма е да популяризира сред широката общественост и заинтересованите страни ползите, положителните ефекти и резултатите от изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социални услуги (2021 – 2025).

Специфични цели

- Да се привлече общественото внимание и да се повиши чувствителността на обществото към хората от различните уязвими групи, към техните потребности и възможности за решаване на проблемите им, както и към въпросите, свързани с толерантността, социалната интеграция, равни права и др.

Мерки:

- Информиране на местната общност и всички заинтересовани страни за Общинската Стратегия за развитие на социалните услуги на територията на Община Своге;
- Популяризиране на настоящите, подлежащите на реформиране и планираните нови социални услуги в резултат от проучените реални потребности на рисковите групи на територията на Общината;
- Популяризиране на органите и институциите на местно и национално ниво, които са ангажирани с планирането, предоставянето и финансирането на социални услуги на територията на Община Своге;
- Стимулиране ангажираността на всички участници в разработването на стратегията с нейното изпълнение.

7.2 Оперативно изпълнение на комуникационната програма

За постигането на целите и реализацията на дейностите в настоящата комуникационната програма е необходимо оперативното й изпълнение да се възложи на професионалист за връзки с обществеността, който да е пряко ангажиран с наблюдението и отразяването на информационните потоци, свързани с изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в Общината.

Тази функция ще бъде изпълнявана от експерта за връзки с обществеността в Общинската администрация в сътрудничество със Звеното за мониторинг и оценка и Регионалния ресурсен център, формирани за изпълнението на регионалната стратегия за развитие на социалните услуги в Община Бургас**.** В рамките на неговите компетенции и правомощия и с увеличаване на неговите задължения и отговорности в длъжностната му характеристика, служителят за връзки с обществеността може да се ангажира с координирането и реализирането на дейностите по изпълнение на комуникационната програма.

За целите на своите нови отговорности и задължения служителят за връзки с обществеността към Общинската администрация е необходимо да участва както в организираните обучения за експертите, отговарящи пряко за имплементирането на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги, така и на редовните заседания на тези органи.

Задачи и отговорности на експерта за връзки с обществеността в Общинската администрация за реализирането на комуникационната програма.

- Участва в планирането на дейности, свързани с реализирането на целите на комуникационната програма.
- Съгласува и синхронизира своите действия с екипите на Звеното за мониторинг и оценка и Регионалното звено за подкрепа.
- Координира цялостното изпълнение на заложените дейности в ОП за изпълнение на комуникационната програма.
- Въвлича всички заинтересовани страни в информационния обмен за целите на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги чрез сътрудничество с техните експерти за връзки с обществеността или органи и институции, отговорни за подготовката и реализацията на информационни кампании и комуникационни материали.
- Организира и поддържа в сътрудничество със ЗМО и РЗП единен електронен регистър на социалните услуги на регионално ниво и популяризира актуална информация по изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги.
- Организира брифинги, пресконференции и други информационни мероприятия за постигането на целите и дейностите на комуникационната програма.

  Следи за подаването от всички заинтересовани страни на унифицирана информация и послания в общественото пространство във връзка с изпълнението на целите на стратегията.

Дейностите, необходими за постигане на целите и реализиране на мерките са:

- Системно и периодично подаване на достатъчна информация в общественото пространство и прецизен избор на отделните информационни фрагменти, разполагането им в пространството на отделните медии с цел възходящо мултиплициране на посланията.
- Търсене на обратна връзка от комуникиращата информация и предвиждане на възможности за коригиращи действия.
- Редовно организиране на брифинги, пресконференции, публикации в медиите за запознаване на заинтересованите страни и широката общественост с текущите дейности от Стратегията.
- Публикации на информационни материали и разпространението им в уеб-пространството за текущите дейности от Стратегията.
- Организиране на семинари и дискусионни форуми с участието на представители на заинтересовани страни.
- ПР кампании по приоритетите на Общинската стратегия.
- Изработване на информационни и комуникационни материали и периодичното им актуализиране.
- Публикуване на Общинската стратегия като част от стратегията за регионално развитие на Община

8.0 Раздел Г: Приложение

8.1 Приложение 1: Годишен план за развитие на социалните услуги за 2023г.

Общинското планиране се осъществява с прякото участие на всички заинтересовани

страни – общинска администрация, Дирекция „Социално подпомагане" (ДСП), доставчици на услуги, граждански организации, местно базирани държавни институции, представители на целевите общности и рисковите групи.

Представеният предварителен доклад ще бъде утвърден от Общински съвет - Руен.

УТВЪРДИЛ: .....

ИСМАИЛ ОСМАН

КМЕТ НА ОБЩИНА РУЕН

Съгласувал: .....

ИБ МУСТАФА,

ЗАМ.КМЕТ И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ И УСЛУГИ – РУЕН

Изготвил:.....

ФИРДЕС ОСМАН,

Експерт по социални дейности и Фондове